بەفری کلیمانجارۆ

(ئەرنست هەمەنگوای)

بەفری کلیمانجارۆ

وەرگێڕانی

حەسەن جاف

دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

- **بەفری کلیمانجارۆ**
- **نووسینی: ئەرنست هەمەنگوای**
- **وەرگێڕانی: حەسەن جاف**
- **نەخشەسازی ناوەوە: گۆران جەمال ڕواندزی**
- **ژمارەی سپاردن:** 951
- **نرخ:** 1000
- **چاپی یەکەم** 2008
- **تیراژ:** 750
- **چاپخانە: چاپخانەی خانی (دهۆك)**

زنجیرەی کتێب (244)

هەموو مافێکی بۆ دەزگای موکریانی پارێزراوە

ماڵپەڕ: www.mukiryani.com

ئیمەیل: info@mukiryani.com

كليمانجـارۆ شـاخێكە بەرزاييەكـەی دەگاتـە 19710 پـێ و
بەفر داپۆشراوە و دەڵێن بەرزترين چيای ئەفريقيايە. بە لوتكـە
ڕۆژئاواييەكەی دەگوترێ ((مازی نگاجی نگی)) Masai Ngaji
Nga واتە ماڵی خوا.

نزيك ئەم لوتكەيەی ڕۆژئاواوە هەيكـەلێكی وشـك هـەڵاتووی
پڵنگێك هەيە بەفر دايپۆشيوە.

كەس تائێستا ئەوەی بۆ روون نەكردووينەتەوە كە ئـەم پڵنگـە
چيی دەويست ولای ئەو لوتكە بڵندە بەدواچدا دەگەڕا.

-" ئەوەی بەلامەوە سەيرە ئەوەيە كە هيچ ئازارێكی نييە."

ئەمەی گوت و دواييش لەسەری ڕۆيشت.

-" ئەمەش وا لە مرۆڤـ دەكات هەست بە دەست پێكردنی بكات."

- ((بەراستە ؟))

-" گومانی تيانييە. بەڵام زۆر بەداخەوەم بـۆ ئـەم بۆنـەی كـەبێگومان
...يش بێزار دەكا."

- " ئەوە مەڵێ ! تكايە، ئەوە مەڵێ. "

- گوتی:

- " تەماشايان* بكە، خۆزگە دەمزانی چـييە وا بـەم جـۆرە كێـشيان
...دەكات، چاوە يا بۆن."

---

* نووسەر لێرەدا بە ڕاناوی عاقڵ باسی باڵندەكان دەكات لەبەر گەورەيی ومـەزنی ئـەو
باڵندانە، ئەمەش شێوەيەكی باوە لە عەرەبيشدا   " و.ع "

- ئـەو قەرەوێڵـە سـەفەرییەی کـابرا لەسـەری ڕاکـشابوو، لـەژێر دار میمۆزاێیکی فرە سێبەردا دانرابوو، کە لە سێبەرەکەوە سەرنجی دەشتەکەی دەدا، ئەوەنـدە گـەرم بـوو چـاو رەشـکە و پێـشکەی تێـدا دەکـرد لەوێوە سێباڵندەی گەورەی بینی، بێ ئابڕوانە هەڵنیـشتبوون، لـە کاتێکـدا دەرزەنێکی دیکەیان بەئاسمانەوە دەفڕین و سێبەرێکی سووك ڕەویان دروست دەکرد.

- گوتی:

- " لەوساوەی لۆریەکە لێرەدا پەکی کـەوت ئـەوانیش لێـرەن، ئەمـە یەکەم رۆژە ببینم هەندێکیان بنیشنەوە. لە سەرەتادا زۆر بە وردی دیقەتی جۆری فڕینەکەیانم دەدا بـە هیـوای ئـەوەی رۆژێ لـە ڕۆژان کـە چیرۆکێکم نووسی سوودی لێ ببینم، بەڵام ئێستا پێکەنینم بەوە دێت."

گوتی:

-" تکایە بەسە ئیتر."

گوتی:

-" هەر قسە دەکەم و هیچی کە، کە قـسە دەکـەم کۆسـتەکە سـووکتر دەبێت، بەڵام حەزیش ناکەم تۆ زویر بکەم. "

گوتی:

-" چاك دەزانی من بەوە دڵگـیر نـابم، بـێ دەسـەڵاتییەکەم زۆرم تـوڕە دەکات، واتێدەگەم ئێمە دەتـوانین — بـەپێی توانـا — ئـەم بەڵایـە ئاسـانتر بکەین تا فرۆکەکەدێت.

-" یان رەنگە نەشێیت."

-" تکات لێدەکەم، پێم بڵێ چیم بۆ دەکرێ، هەر دەبێ شتێك هەبێ من بتوانم بیکەم."

گوتی:

-" دەتوانی قاچم ببڕیتەوە، لەوانەیە ئەوە کۆتایی پێ بێنی هەر چەندە بڕواش ناکەم وابێ. دەتوانی فیشەکێکم پێوە بنێت، لە نیشان پێکانا دەستت زۆر راستە، بۆ خۆم فێری تەقەم کردی، وانییە؟"

- "تکات لێدەکەم واز لەم قسانە بێنە، ناتەوێ شتێکت بۆ بخوێنمەوە".

- "چی دەخوێنیتەوە ؟ "

- "هەر چییەك لە جانتای کتێبەکەدا مابێت و هێشتا نەمانخوێندبێتەوە."

گوتی:

- "ناتوانم گوێ لە خوێندنەوە بگرم، قسەکردنم لە هەموو شتێك لا ئاسانترە، ئەم شەڕەشمان کاتەکە باشتر بەسەر دەبا "

- "من شەڕناکەم... بە درێژایی تەمەنم حەزم لە ناخۆشی نەکردووە. بالە ئیمڕۆوە، هەرچەندە تووڕەش بین و پەستی دامانگرێ، واز لە شەڕ بێنیین.

بەڵکو ئیمڕۆ لۆرییەکی دیکەمان بۆ بنێرن، بەڵکو فڕۆکەکە بێت."

پیاوەکە گوتی:

- "من نامەوێ بجوولێم، تازە بزووتنەوە هیچ کەڵکێکی نییە، مەگەر هەر شتەکان لای تۆ ئاسانتر بکات."

- "ئەمە ترسنۆکییە"

- "تۆ بۆ ناهێڵی پیــاو بــه ئــه‌و پــه‌ڕی هێمنییــه‌وه بمــرێ، بــێ ئــه‌وه‌ی ناشیرنیترین ناوی لێ بنێت، چ سوودێك له‌سه‌ر زه‌نشت کردنم ده‌بینی ؟"

- "تۆ نامریت "

- "نه‌فام مه‌به‌، من وائێستا گیان ده‌ده‌م، له‌و زۆڵانه‌ش بپرسه‌."

چاوی بڕیه ئــه‌و شــوێنه‌ی باڵنــده گــه‌وره چــه‌په‌ڵه‌کان هه‌ڵنیــشتبوون و سه‌ریان له په‌ڕه‌کانیاندا نقوم کردبوو. باڵنده‌ی چواره‌م له زه‌وییه‌کــه‌وه نزیــك بوه‌وه به نه‌رمه‌غار به‌ره‌و لای هاورێکانی ڕۆیشت.

-"به ده‌وری سه‌ربازگه‌که‌دا بێ ئه‌وه‌ی ئێمــه بیــانبینین ده‌ســووڕێنه‌وه، مرۆڤ ئه‌گه‌ر خۆی نه‌دا به ده‌سته‌وه نامرێ."

- ئه‌مــه‌ت لــه کوێــدا خوێندووه‌تــه‌وه ؟ به‌ڕاســتی ئــافره‌تێکی شــێتی نه‌فره‌ت لێکراوی."

- "ده‌توانی بیر له که‌سێکی دی بکه‌یته‌وه."

پیاوه‌که گوتی:

-" ئۆه خوایه، ئه‌ی هه‌ر ئه‌وه‌پیشه‌م نه‌بووه ؟! "

- ئیتر ڕاکشا و ماوه‌یێك بێ ده‌نگ بوو. چاوی بڕیه تیشکی گه‌رماکه‌ی سه‌ر ده‌شته‌که و ته‌ماشای لێواری کۆمه‌ڵه ڕووه‌که دڕکاوییه‌کانی کرد. چه‌ند ئاسکێك به‌سه‌ر ده‌شته بۆره‌که‌وه بچووك و ســپی ده‌هاتنــه پــێش چــاو، لــه پشت ئه‌وانیشه‌وه تۆزێ دوورتــر کۆمــه‌ڵێ کــه‌ره کێــوی، لــه نــاو ســه‌وزایی کۆمه‌ڵه ڕووه‌که دڕکاوییه‌دا سپی یان ده‌کــرده‌وه. ئــه‌وه وه‌ك ســه‌ربازگه‌یێك که‌له‌ژێر سێبه‌ری چه‌ن دارێکی گه‌وره و له‌لاپاڵ بانێکدا دروست کرابێ وابوو

و ئەملاو ئـەولای ئـاوی سـازگاری پێـدا دەڕۆیـشت و بـە تەنیشتیـشییەوە گۆمێکی نیمچە وشك هەبوو کە بەیانیان قەتێی لێوە هەڵدەفڕی.

ژنەکە لیٚ ی پرسی:

- "حەز ناکەی شتێکت بۆ بخوێنمەوە ؟"

بە تەنیشت قەرەوێڵە سەفەرییەکەوە و لەسـەر کورسـییەکی لـە گـووش دروست کراو دانیشتبوو.

دوابەدوای پرسیارەکەی گوتی:

- "ئەوە شنەباش هەڵیکرد "

- "نا ، سوپاس"

- "بەشکو لۆرییەکەش بێت "

- "یەك تۆزقال گویٚ بە لۆریەکە نادەم "

- "بەڵام من گویٚ ی دەدەمیٚ "

- "تۆ گویٚ بەزۆر شت دەدەیت کە بەلای منەوە مەبەست نین "

- "ئەوەندە زۆر نین "

- دەڵێی چی تۆزیٚ نەخۆینەوە؟"

- بۆ تۆ خراپە.لە کتێبی بلاك* Black دا گوتراوە دەبـیٚ لـە هـەموو جۆرە با دەێیك دوور بکەویتەوە. دەبیٚ نەخوێتەوە "

- "مۆلۆ "

---

* نووسەر هێما بۆ فەرهەنگی پزیشکی بلاك BLack دەکات .(و. ع)

- "بەڵێ بوانا*"

- "تۆزێ ویسكی و سۆدەم بۆ بێنە"

- "بەڵێ بوانا"

ئافرەتەكە گوتی:

"باشتروایە نەخویتەوە كاتێ كە باسی خۆ بە دەستەوەدان دەكەم مەبەستم ئەمەیە. كتێبەكە دەڵێ زیانت پێ دە گەیێنێ منیش دەزانم خراپەبۆت"

گوتی:

-" نەء چوست و چالاكم دەكات"

- بیری كردەوە كەواتە هەموو شتێك كۆتایی هات، لەم ڕۆژە بەدواوە چیتر هەلێكی بۆ نارەخسێ تەواوی بكات، كەواتە بەمجۆرە كۆتایی هات، بە دەمەقالێ لەسەر پەرداخێ شەراب لەو ڕۆژەوەی قاچی ڕاستی تووشی گەنگەرینابووە هیچ ئازارێكی ئەوتۆی نەچێشتوە، بە نەمانی ئازارەكە ترسەكەشی رەوییەوە. تەنها شتێ ئێستا هەستی پێ بكات تووڕەیی وشەكەتییەكی زۆرە ئەویش ئەنجامی بیركردنەوەیەتی لە نزیك بوونەوەی كۆتایی ژیانی، هەرچەندە زۆر كەمیش گوێی دەدایە ئەوەی بەرەو ڕووی هەنگاو دەنێ. ساڵ لە دوای ساڵ ئەوەندەی بیر لێ كردەوە تا زیانی گەیاندێ، بەڵام ئێستا هیچ جۆرە مەترسییەك دروست ناكات. ماندوویەتییە بێ ئەندازەكە تا ڕادەی سەرسوڕمان هێوری كردوەتەوە. لە ئیمرۆ بە دواوە

---

* بوانا Bwana لە زمانی سەواحلی ئەفریقیدا بەرامبەر بە ((گەورەم)) ە، زانایانی زمان بۆ ئەوە دەچن كەلە ((أبونا))ی عەرەبییەوە هاتبێ (و.ع).

ناتوانێ ئەوشتانە بنووسێ کە داینابوون بۆ ئەو رۆژەی بەدڵی خۆی بیان نووسێ، بە هەرحاڵ ناچاریش نابێ هەست بە شکستی و دەست کورتی بکات کە هەوڵی نووسین دەدات.

لەوانەشە تا هەتایە نەتوانێ بینووسی، هەر لەبەر ئەم هۆیەش بوو کە هەڵت گرتن و سوود لێ وەرگرتنەکەت بۆ ماوەیەکی دیکە دواخست. باشە، لەمەو دوا ناتوانێ بڕیاری ئەوە بدات

ئافرەتەکە پەرداخەکەی بەدەستەوە بوو و لێوی خۆی دەکرۆشت و چاوی تێ بڕیبوو گوتی:

-" بریا نەهاتینایە ئێرە، لەوانە نەبوو لە پاریس تووشی شتێکی وەها ببی، هەمیشە دەتگوت پاریست خۆش دەوێ.

دەمانتوانی لە پاریسدا بمێنینەوە یان بچین بۆ جێگەیەکی دیکە، ئەگەر حەزیشت لەڕاو. بکردایە دەچووین بۆ هەنگاریا ڕاویشمان دەکردو ڕاشماندەبوارد."

گوتی:

- "سامانە چەپەڵەکەت ئەوەی پێکردین."

ئافرەتەکە گوتی:

- " ئەمە زوڵمە، چەند ئەو سامانە موڵکی من بوو ئەوەندەش من موڵکی تۆ بووم. هەموو شتێکم بەجێ هێشت، بۆ هەر کوێ یەك بچوویتایە دوات دەکەوتم، هەرچییەکت بویستایە دەمکرد، بەڵام خۆزگە نەهاتینایە ئێرە "

- "تۆ گوتت ئەم وڵاتەت خۆش دەوێ

- "کە تۆ باش بوویت خۆشم دەویست، بەڵام ئێستا رقم لێ یەتی.من تێناگەم قاچت بۆ تووشی ئەم بەڵایە بوو، چ گوناهێکمان کردبوو تا ئەمە مان بێتەرێ ؟."

- "وای بۆ دەچم لەبەر ئەوە بێ کە یەکەم جار خوراندم لەبیرم چوو ((یۆد)) ی لێ بدەم. دوای ئەوە هەر گوێیشم نەدایێ چونکە برینم پیس نییە و زوو چاك دەبێتەوە، بەڵام کە بەم جۆرە لێی پیس کردم هەر بیرم بۆ ئەوە دەچێ هی تێکەڵ کردنی ئەو ئاو و ئۆکسجینە بێ کە دوای تەواو بوونی — معقم —ە کان بەکارم دەهێنا، ئیتر دەزوو لە خوێنینە وردەکان لەکار کەوتن و گەنگەرینا دەستیپێکرد."

دوای تەواو کردنی قسەکانی تەماشایێکی کردو ئەوجا گوتی

- "چیتر؟".

ئافرەتەکە گوتی: مەبەستم ئەمە بوو ".

- ئەگەر میکانیکییەکی شارەزامان لە باتی ئەو سایەقە ((کۆکۆیۆ)) بیە گەلحۆیە بەکرێ بگرتایە، ڕادەی رۆنەکەی رێکدەخست و گێڕەکە پەکی نەدەکەوت".

- "مەبەستم ئەمە نییە."

- " ئەگەر خێزانەکەت و گشت کەسانی ئۆڵدو ستیۆری و ساراتوگاو پاڵم بیچە نەفرەت.

لێکراوەکانت بەجێ نەهێشتایە بۆ ئەوەی من بەکرێ بگری...."

- " بەڵام من تۆم خۆش ویست، ئەمە زوڵمە من ئێستاش خۆشم دەوێیت و هەمیشە خۆشم ویستویت. ئەی تۆ منت خۆش ناوێ ؟"

پیاوەکە گوتی:

- "نەء بڕواناکەم. قەت ڕۆژێ لەڕۆژان تۆم خۆش نەویستوە."

-" هاری ئەوە چی دەڵێیت ؟ شێت بوویت."

-" نەخێر، من عەقڵم کوا تا لە دەستی بدەم."

گوتی:

-" گیانەکەم مەخۆرەوە، مەیخۆرەوە، دەبێ بە هەموو تواناییێکمانەوە هەوڵ بدەین" پێی گوت:

- تۆ ئەو هەوڵە بدە من ماندووم **((ئێستا وێستگەی شەمەندەفەرەکەی کاراگاتش Karagatchی دێتەوە یاد کە بەتەنیشت جانتاکەیەوە وەستابوو و رووناکی گڵۆپەکانی شەمەندەفەری سیمبلۆن — رۆژهەڵات Simpion – orient پەردەی شەوەزەنگی دادەڕی. ئەویش دوای کشانەوەی هێزە شەڕکەرەکان تەراقییەی بەجێ دەهێشت، ئەوە یەکێك بوو لەوشتانەی دانابوو لە دوا رۆژدا بینووسێ. وەك رووداوەکەی سەرلەبەیانیشی — کاتی نانخواردن — هەڵگرتبوو، کە لەپەنجەرەکەوە تەماشایکرد بەفر چیاکانی بۆلگاریایان داپۆشیوە وگوێ لێ بوو سکرتێرەکەی نانسن Nansen لە پیرەمێردەکەی پرسی بڵێی ئەوە بەفربێ، پیرەش سەرنجێکی چیاکانی داو گوتی: نەء ، بەفرنیە، هێشتا زۆری ماوە بۆ بەفربارین. سکرتێرەکەش ئاوڕی لەکچەکانی دیکە دایەوە و گوتی: دیتان، بەفرنییە. ئەوانیش بەیەك دەنگ گوتیان: ئێمە بەهەڵەدا چووبووین، ئەوەبەفرنییە.**

بەڵام ئەوە بەفرێکی تەواو بوو.

ئەوەش هەر بەفربوو کە بەدرێـژایی هەفتــەی جـەژنی زایـین – اسـبوع المیلاد – ی ئەو ساڵە لە گویرتالدا **Gauertal** باری، ئەو ساڵەی لەماڵی دار فرۆشێکدا بوونە میوان و کوانویەکی چوارگۆشەی گەورەی لە گلێنـەی چینی دروست کراو نیوەی ژوورەکەی داگیرکردبوو، ئەو ژوورەی تیایدا لەسەر دۆشەکی لەگەڵای (زان) دروست کراو خەوتن.

ئەو ڕۆژە سەربازە ڕاکردووەکە گەیشتنە ئەویٚ، ئەوندە بەسەر بەفرەکەدا ڕای کردبوو هەر دوو قاچی خوێنیان لیٚ دەتکا و گوتی پۆلیس بەدواوەیەتی، ئەوانیش گۆرەوییەکی خوریان دایێ و پۆلیـسەکانیان بەقـسە خافلانـد تـا شوێن پێکەی سردرایەوە.

لەشرونزیشدا **Schrunz** ڕۆژی جەژنی زایین ئەوەنـدە بـەفرباری بـوو کەلەمەیخانەکەوە تەماشای خەڵکیت دەکرد چاوتی ئـازار دەدا، خەڵکەکـە دوای نوێژ لەکنیسە دەگەڕانەوە، ماڵەوە، بەو ڕێگەیەدا سـەردەکەوتن کـە بەدرێژایی رووبارەکەو ناوەڕاستی چیا، لاپاڵ لێـژوپڕ لـە دارسـنەوبەرەکاندا دەکشاو عەرەبانە تایە بچووکەکان کوتابویانەوە و تەختیان کردبوو، میزیش زەردی کردبوو، هەر یەکێکیش لەوان خلیسکێنەرێکی قورسی هەڵگرتبوو و بەسەر چـیا سـەهۆڵینەکەدا کـە دەیڕوانییـە (مادلینـەر هـاوس) بـەرەو خواربووبوونەوە.

بەفرەکە وەك چینە شەکرێکی وردی سەرحەڵوا ورد و تەنك بوو، ئەوەت هاتەوە یاد چۆن کە بەلێژیەکەدا دەهاتیتە خـوارەوە پـاڵی پێـوە دەنایـت و گوڕی دەدایتیٚ، وەك باڵ بگرێتەوە وابوویت. بەفرەکـە هەفتــەیێکی تــەواو لەمەیخانەی مادلینەر هـاوس **Madener Hous**دا ڕێـی نـەدان ولــەویٚ

حەپس بوون. لەو کاتەی ئەوان لەناو چەرِە دووکەڵ و لەبەر رۆشنایی چراکەدا یاریی کاغەزیان دەکرد زریانێکی توند هەڵی کرد، هـەتا هـرِ لانـت Her Lant بیدۆرانایيە یاریەکە گەورەتر دەبوو تا لە دواییدا هەرچیی هـەبوو دۆراندی، پارەی قوتابخانەی خلیسکاندن و گشت قازانجی ئەو وەرزەی و لـە دواییـــشدا سەرمایەکەشـیی. بـاش سـەرنجی دەدایـی، بـەخۆی و لووتـە درێژەکەیەوە،کاغەزی یارییەکەی کۆ دەکردەوە و بـڵاوی دەکـردەوە ((بـێ ئەوەی ببینرێ)).

قومارەکە بەردەوام بوو، بەفر نەبارییایـە بـەفر دایکردایـە هـەر یـاری دەکرا.

بیری لە گشت ئەو ساتانەی ژیانی کردەوە کە لەسـەر مێـزە سـەوزەکە بەسەری برد، بەڵام ڕۆژێ لە ڕۆژان دێرێکی لەو شتانە نەنووسـی، تەنانـەت دەربارەی رۆژەکەی جەژنی زاینیش هیچی نەنووسـی، ئـەو رۆژە خۆرەتـاوە ساردەی چیاکان لەو دەشتەوە، کە جۆنسن بە سەریا فڕی و سـەنگەرەکانی دوژمنی بڕی و شەمەندەفەری ئەفـسەرە نەمـساوییەکانی بۆمبـاران کـرد، بەجوانی دیاربوون.

ئەفـسەرەکان بـەئیجازە لەبـەرەی جـەنگ دەگەڕانـەوە، کـە پـەرت و بڵاوبوونەوە و هەریەکە بەلایێکدا ڕایان کرد بەشەست تیرو رەشـاش تێیـان بەربوو. لە دواییدا باسی کرد چۆن جۆنس گەڕایـەوە ئـەو هۆڵـەی خـۆی و ئەفسەرەکانی هاوڕێی نانیان تێدا دەخوارد و ئـەم چـیرۆکەی بـۆ گێرانـەوە وچۆنیش هەموویان کش و مات بێدەنگ بوون تا یـەکێکیان لـە پاشـاندا گوتی: ((ئای کە پیاو کوژێکی چەپەڵی دایك قەحپەیە))

ئەو نەمساويانەی ئەو ڕۆژە كۆشـتيانن هــەر ئەوانــە بــوون كــە دوايــی لەگەڵيانداا بەفرەخلێسكانەی كرد، نەء ، ئەوان نەبوون. هانز، كە بەدرێژايی ئەو ساڵە لەگەڵيا بەفرە خليسكانەيان دەكرد لە ((سەگفانەكانی قەيسەر)) بوو، كەبەيەكيشەوە چوونە راوی كەروێشكە كێوی لــە دۆڵــە بــچووكەكەی سەروو دارتاشخانەكەوە، باسی ئەو شەڕەيان كرد كە بۆ گرتنــی باســوپێو و **Pertica** هێرش بردنە ســەربێرتيكا **Pertica** و ئاســالۆن **Asalone** گيرايان. بەڵام نەشی تــوانی رۆژی لــە رۆژان وشــەيەك دەربــارەی هــەموو ئەمانە بنووسێ. تەنانەت دێــرێكيش دەربــارەی مۆنــت كۆرنــۆ **Monte cokno** يان سێيت كۆم **Siete commum** ئارسێيدوشی **Arsiedo** نەنووسی. چەند زستانی لە فۆرالبرك **voralberg** ئــارليبرگ **Arilberg** بردە سەر...؟ چوار بوو.

دوای ئەوە كابرای خاوەن ڕێوی بيركەوتەوە كەبــەپێ دەچــوون بــۆ بلــودنز **BLudenz** بۆ دياری كــڕين چــاويان پــێ ی كــەوت، دەيويــست رێوەيەكــە بفرۆشێ. تامە خۆشەكەی عەرەقی قەراسياشی بيركەوتەوە كەلە تامی ناوكە گێلاسی دەكردو راكردنەكەيان و بەفريش ورد ورد بەسەريانا دەباری و گۆرانی ((هێی، هوو ! رۆڵی گوتی)) يان دەگوت **Hi Ho said Rolly** كاتێ كە لەدوا لێژيەوە بەرەو خوار بوونەوە و بەهێڵێكی راست چاڵاييە ســەختەكەيان بڕی تا لە دواييدا بەسێ دەورە لــە باخــچەكە تێبپــەڕين و لەوێــشەوە بــەرەو خەندەقەكە و بۆ رێگەكەی شار كە دەكەوتە پشت ئوتێلە بچووكەكەوە.

دوايــی بــيری كەوتــەوە چــۆن هــەموو ئــەو شــتانەی بەســترابوون و هەڵيگرتبوون دانا و بەشەقێ هــەر دوو قفڵەكــەی هەڵتــەكان و بــە ديــوارە

دارینەکەی ئوتێلە بچکۆلەکەدا هەڵی پەسارد، تیشکی ئەو بەیانییەش لە پەنجەرەکەوە خۆی دەکرد بەژوورا و خەڵکەکەشی سەرگەرمی بۆنی عەرەقە تازەکە و گەرمی ی چڕە دووکەڵەکە بوون و ئۆکۆردبۆنیان دەژەند))

لەئافرەتەکەی پرسی کەلەو ساتەدا لەسەر کورسییەکی لە گوش دروست کراو، لەئەفریقیە، بەرانبەری دانیشتبوو:

- "لە پاریس لە کوێ بووین ؟"
- "لەکریون cirllon . خۆ خۆت دەزانی."
- "بۆ چی خۆم دەزانم."
- "چونکە تاقە شوێنێك بوو راهاتبووین هەمیشە تیا بژین."
- "نەء ، هەمیشەنا ".
- "لەوێ و لە بافیۆنی هنری ی چوارەم Pavillon Hery 4. لەسان جەرمان. خۆت گوتت ئەو شوێنەت زۆر خۆش دەوێ"
- هاری گوتی:
- "خۆشم دەوێ ؟ خۆشەویستی زبڵخانەیە و منیش ئەو کەڵە شێرەم کە بەسەرییەوە دەقوقێنێ".
- "بەپێویستی دەزانی ئەگەر ناچاری ماڵاوایی کردن بیت هەموو شتێ دوای خۆت وردو خاش بکەیت، مەبەستم ئەوەیە، بەپێویستی دەزانی هەموو شتێ لەگەڵ خۆتدا ببەیت ؟

دەبێ ماین و ژنەکەت لەناو بەریت و زین و قەڵغانەکەت بسووتێنی؟"

- "بەڵێ. سامانە نەفرەت لێ کراوەکەت قەلغانم بوو "
- "وا مەڵێ "

- "قەیناکە. واز لەمە دێنم چونکە نامەوێ هەستت بریندار بکەم"

- "بەڵام تۆزێ تیا دواکەوتی"

- "کەواتــە باشــە، بــەردەوام دەبم، چــونکە مایــەی خۆشــی وشــت لەبیرچوونەوەمە. تاقەشــتێ کــە بەراســتی حــەزم دەکــرد لەگەڵتــدا بیکــەم لەئیستە بەدواوە بۆم ناکرێ."

- "نەء ، راست ناکەی. حەزت دەکرد زۆر شت بکەیت. هــەموو ئــەو شتانەی تۆویستت بیکەی من کردم."

- "ئۆە : تکایە توو مەسیح ئەگەر ئەوەندە بــە خۆتــا هەڵــدەیت و لــە خۆت بایی بیت."

تەماشای کرد، دیتی وا دەگری، گوتی:

- "گوی بگرە، تۆ وا دەزانی من حەز بەم کارە دەکەم ؟ خۆشم نازانم بۆ وائەکەم. وەك ئەوە وایە مرۆڤ هەوڵ بدات یــەکێ بکــوژێ تــا ژیــانی خــۆی بپارێزێ. وای بۆ دەچم کە دەستمان بەقسە کرد حاڵم زۆر باش بوو، مەبەستم تورە کردنت نەبوو. ئەوەتا وەك گەلحۆێیك بە ئەو پەڕی دڕندەییەوە رەفتــارت لەگەڵدا دەکەم. گیانە گوێ مەدەرە قــسەکانم. مــن خۆشــم دەوێ‌ی، خۆشــم دەوێ‌ی خۆشەویستییەکی راستەقینە، بۆ خۆشت دەزانی کــەمن تــۆم خــۆش دەوێ.هیچ ئافرەتێکی دیکەم وەك تۆ خۆش نەویستوە."

دووبارە خۆی تووشی ئەو درۆیــە کــردەوە کــە وەك خــۆراکی رۆژانــەی لەگەڵیا راهاتبوو.

- قسەکانت چەن خۆش و دڵگیرن.

گوتی:

- هەی سۆزانی ! سۆزانییە دەوڵەمەندەکە*، ئەمە شیعرە، دەروونم پڕلە شیعرە، پڕە لە شیعرو بۆگەنی، لە شیعری بۆگەن.

- "دە بیبڕەوە هاری، ئەوە بۆ بویتەوە بە شەیتان"

پیاوەکە گوتی:

"حەز ناکەم هیچ بەجێ بهێڵم. حەز ناکەم هیچ شتێ دوای خۆم بەجێ بهێلم."

وا دنیا تاریك داهات و ئەویش خەوی لێ کەوتبوو. هەتاو خۆی کرد بەپشت شاخەکەدا و ئاوابوو و سێبەرێکی کەمیش دەشتەکەی داپۆشیبوو و گیانەوەرە بچووکەکانی بینی هەندێ لەولای سەربازگەکەوە لە کۆمەڵە رووەکە دڕکاوییەکان دوور کەوتبوونەوە و سەرەبچکۆلەکانیان نەوی کردبوو و کلکیان دەجولاّیەوە و خەریکی لەوەڕبوون.

باڵندەکان چیتر لەسەر ر روی زەوی چاوەڕی یان نەدەکرد، هەموو هەڵنیشتبوون و خۆیان بەسەر دارێکدا دابوو و ژمارەشیان زۆر ببوو. منداڵە خزمەتکارەکەشی بە تەنیشت قەرەوێڵەکەوە دانیشتبوو.

منداڵەکە گوتی:

---

* لەنێوان دوو وشەی سۆزانی و دەوڵەمەندا جورە هارمۆنبەتێك هەیە لەئینگلیزیدا وەك هارمۆنیەتی شیعر You Rich bitch

- "((میم ساحیب*)) چوو بۆ ڕاو، ئایا بوانا هیچی دەوێ؟"
- "هیچم ناوێ "

ڕۆیشتوە گیانەوەرێ لەناو بەرێ. دەیزانی ئەم زۆر حەز بەتەماشاکردنی نێچیر دەکا بۆیە لەو بەشە بچکۆلانەیەی دەشتەکەی بەرچاوی دوورکەوتەوە.

بەخۆی گوت: هەمیشە دووربینە، لەهەر شتێکدا زانیبێتی یا خوێندبێتیەوە یان ڕۆژێ لە ڕۆژان بیستبێتی. هیچ گوناهی ئەویشی تێدا نییە کەئەم بەرەو کۆتایی و نەمان دەچێت. چۆن ئافرەت دەتوانێ لەوە بگات کە تۆقسەکانت بۆ هیچ مەبەستێ ناکەیت، هەر ئەوەندەیە کردووتە بە عادەت و بۆ ئەوەی دڵنەوایی خۆت بکەیت ؟ ئەوەتی قسەکانی ڕاستی دڵسۆزی یان تێدا نەماوە، درۆکانی لای ژنان پەسند و قبووڵ دەکرێت، کەچی جاران هەرچەند ڕاستیشی بکردایە لێ یان قبوول نەدەکرد. ئەمەشی لەبەر ئەوە نەبووکە حەزی لە درۆ دەکرد، بەڵکو لەبەر ئەوە بوو کە ڕاستیی لانەمابوو.

جاران، ژیانێکی هەبوو، بەڵام ئەوەندەی نەبرد تێری لێ خوارد، دوا بەدوای ئەوە ژیانێکی نوێ و لەگەڵ کەسانی دی و سامانێکی زۆر و هەندێ شوێنی تازەدا دەستی پێکردەوە.

بیرکردنەوەکانت ڕاگرت، ئەوانەش هەموو جوان بوون چونکە قەڵغانێکی فراوانت هەبوو دڵتی دەپاراست و ڕاستییەکەی تێدا دەپاراست.

---

* میم ساحیب زاراوەیەکی هندیە لەرەچەڵکدا مانای خانم دەگرێتەوە و لە دوو وشە پێك هاتووە Mem یان Madam واتە خانم + ساحب واتە گەورە یا ـ سید ـ ی عەرەبی.

ئەو ژیانە نەیتوانی تێکت بشکێنێ وەك گەلێ کەسی والێکرد. کە بۆت دەرکەوت ئیشەکەت پێ ناکرێ , وات نیشان دا گوێی نادەیتێ، بەڵام لە قولایی دەروونیشتا گوتت رۆژێ هەر دەربارەی ئەمانە دەنووسم ، دەربارەی خاوەن پارە زۆرەکان، لە راستیشدا تۆ یەکێك نییت لەوان بەڵام هەر چاویان لێ خافڵ ناکەیت و لە ناوماڵەکەی خۆیاندا جاسوسی یان بەسەرەوە دەکەیت. هەر لەم دەستە خەڵکە جیا دەبیتەوە وهەست و ڕای خۆتیان دەربارە دەنووسی، ئەوسا بۆ یەکەم جار وێنەی دەوڵەمەندە گەورەکان بەخامەی یەکێك کە ئاگاداری ناواخنیانە دەکێشرێ.

بەڵام قەت توانای ئەوەی نەبوو ئەوە بکات چونکە هەموو ڕۆژێ لەو رۆژانەی تیایاندا بێ نووسین و لە جیهانێکی پڕ لە خۆشی و نەرم و نیانیدا ژیا، کردییەوە بەو شتەی کە خۆی بێزی لێ دەکردەوە. هەموو رۆژێك لەو رۆژانە بەهرەکانی دەپووکانەوە وویستی کارکردنی لا لاواز دەکرد تا لە دواییدا وای لێ هات یەك دێر نەنووسێ.

ئەو خەلکەی ئەم ناسیبوونی خۆشبەختانە هەست بە ئاسوودەیی دەکەن کە ئەم دەست لەنووسین هەڵبگرێ.

لە ئەفریقیادا، هەستی بەگەورەترین شادیی ماوە خۆشەکەی ژیانی کرد بۆیە دووبارە، بەمەبەستی دەست پێکردنەوەیەکی نوێ رووی تێکردەوە. ئەم گەشتی ڕاوەشیان بەکەمترین هۆی رابواردن کرد، راستە تووشی هیچ کەم و کوری و ناخۆشیەك نەهاتن بەڵام ژیانێکی ئاسوودەش نەژیان. وای دەزانی دەتوانی بەم شێوەیە خوێ ڕابهێنێتەوە و دەست بە نووسین بکاتەوە ـ دەتوانێ بەهەر شێوەیەك بێت ئەو چینە پیوەی بەسەر گیانییەوە کەڵەکەی

کردوه بتوێنێتەوە، وەك چۆن بۆکسێن دەچێتە لای پەتەکەوە و مەشق دەکات تا پیوە کەڵەکە بووەکەی سەر لەشی بسووتێنێ و بیتوێنێتەوە.

ئافرەتەکەش زۆری پێ خۆش بوو و زۆریش حەزی لێکرد وەك خۆی گوتی. هەموو شتێکی هەست بزوێنی خۆش دەویست، هەر شتێ گواستنەوە و دیمەن گۆرینی تێدا بیت. حەز دەکات بۆ ئەو شوێنانە بچێ کەدەم و چاوی تازەی تێدا دەبینی وشتەکانی دڵگیر و جوانن، خۆشیی وای هەست کرد کە هێزێکی تازە بەبەر ویستی کارکردنیاکرایەوە. ئەگەر ئەمەش کۆتایی بێت، دەشیزانی هەر واشە، نابێ وەك ئەو مارەی لێ بێت کە دەزانێ پشتی شکاوە بەخۆیەوە دەدا. خەتاخەتای ئەم ئافرەتە نەبوو، ئەگەر ئەم بەتەنیشتییەوە نەبوایە یەکێکی دی دەبوو. ئەگەر لەسەر درۆیێك ژیابێ دەبێ هەوڵ بدا هەر لەسەر ئەو درۆیەش بمرێ.

لەپشت بانەکەوە گوێی لە تەقەیێك بوو، ئەم سۆزانییە جوانە ـ ئەم سۆزانییە دەوڵەمەندە ـ ئەم پاسەوانە دڵسۆز و بەهرە شکێنەی، نیشانچییەکی باش بوو. قسەی بێمانا ! خۆی بەهرەی خۆی وردو خاش کرد. بۆ چی رقی لەم ئافرەتە دەبێتەوە؟ لەبەر ئەوەی یارمەتی دا؟ بەهرەکەی بەبێ پەروایی وپشت گوێ خستن و خیانەت کردن لە خودی خۆی و پشت کردنە ئەو شتانەی باوەڕی پێیان هەبوو وردو خاشکرد.بەعەرەق خواردنەوە، ئەوەندەی دەخواردەوە هەرچی بیرتیژی و توانای هەست کردنی هەبوو لە ناوی دا، بەتەمەڵی و خۆ بەزل زانین و لە خۆبایی بوون وکینە، بەهەر شێوە و رێگەیێك بێت.

ئەوە چی بوو ؟ لیستی کتێبە کۆنەکان بوو ؟ ئەی بەهرەکەی چی بــوو ؟ بەهەرحاڵ بێ گومانە کەبەهرەییێکی باش بوو بەڵام لە جیاتی ئەوەی بەکاری بێنێ پارەی پێ پەیدا کرد، ئەوەش ئەوە نەبوو کــەرۆژێ لــەرۆژان بەتــەواوی کردبووی بەڵکە هەمیشە ئەوە بوو کە دەیتوانی بیکات. وای پێ باش بــوو بەشتێکی دیکە نەك بە خامەو کاغەز رزقی خۆی پەیدابکات.

بەراستی سەیر بــوو. هــەموو جــارێ کــە ئــافرەتێکی خــۆش دەویــست هەمیشە لەوانی پێشوو دەوڵەمەندتر دەبوو... بــەڵام کــە وازی لــە دڵــداری هێناو دەستی بەدرۆکرد ـ وەك ئێستا لەگەڵ ئەم ئافرەتــەدا دەیکــا ـ کەلــە هەموویان دەوڵەمەندتر و گشت سامانی دونیا هی خۆیەتی و خاوەن مێــرد و منداڵ بوو و لەوەو پێــشیش چــەند دۆســتێکی هــەبوو و بەهیــچیان رازی نــەبوو، ئــەم ئافرەتــەی ئــەمی وەك نووســەرێك و پیاوێــك وهاورێیــك و دەسکەوتێك شانازی پێوە بکــرێ، لەهــەموو شــتێ زیــاتر خــۆش ویــست ـ سەیرە،کە وازی لە خۆشەویستیی ئەم ئافرەتە هێنا و دەســتی بــەدرۆ کــردن کــرد دەیتــوانی زۆر بەئاســانی، لەپاداشــتی ســامانەکەیدا، لــەوە زیــاتری پێشکەش بکات کە لە رۆژانی خۆشەویستیە راستەقینەکەیدا دەیتوانی.

بیری لە خۆی کردەوە: بێ گومان هەردووکمان بۆ ئەو شتە رەخساوین کە دەیکەین، رێ و شوێنی رزق پەیدا کــردن هــەر جۆرێــك بێــت، بــەهرە هــەر هەیە. جاران، بەهەر شێوەیێك بێت، خۆی و گیان وتەمەنی دەفرۆشــت، کــە سۆزیش وەلا دەخرێت مرۆڤ چاکتر دەتوانێ لە پێناو پارەدا شــتێ پێــشکەش بکات هاوشانی ئەو پارەیە بێــت.ئەمــەی دۆزیــەوە وزانیــی، بــەڵام ئێــستا

ناتوانێ تۆماری بکات. نەخێر، توانای نووسینی ئەوەی نەماوە، هەرچەندە لە راستەقینە دا شایانی ئەوەشە بنووسرێ و دەبڕرێ.

لەو ساتەدا چاوی پیێ کەوت، لە دەشتەکەوە بەرەو سەربازگەکە دەهات، پانتۆلێکی سواری لەبەردابوو لە جۆری جۆدهبۆر* و تفەنگە کورتەکەشی بەدەستەوە بوو دوو خزمەتکارەکەش لە دوایەوە ئاسکەییێکیان بە دارێکی درێژەوە بەستبوو و هەڵیان گرتبوو. بیری کردەوە و بەخۆی گوت: هێشتا هەر شۆخییەکەی ماوە ولەشیشی جوان وقەدری پیاو چاك دەگرێو بەهرەییێکی باشی پیاو رازی کردنی هەیە. جوان نەبوو، بەڵام ئەم حەزی لە دەم و چاوی کرد، زۆری دەخوێندەوە و حەزی لەسواری و ڕاو وشکار بوو زۆریشی دەخواردەوە. کە مێردەکەی مرد، ئەم تارا دەییێك گەنج بوو، ماوەییێك ژیانی خۆی بۆ هەردوو کوڕەکەی تەرخان کرد کە ئێستا هەردووکیان گەورە بوون و پێوستیان بەم نەماوە وپێیان عەیبە لێیانەوە نزیك بێت.

جگە لەمانە خۆی بۆ تەویلەی وڵاخەبەرزەکانی و کتێب و بوتڵەکانی تەرخان کرد. ئێواران پێش شێو حەزی دەکرد لەگەڵ خواردنەوەدا بخۆێنێتەوە، کەکاتی شێو دەهات تۆزێ سەری گەرم دەبوو، لەدواییدا لەگەڵ نان خواردندا بوتڵێ عەرەقی دەخواردەوە و بەتەواوی، وەك گشت شەوێك، سەرخۆش دەبوو و دەخەوت.

---

* جۆدهبۆر Jadh pars پانتۆلێکی فراوانی سوارییە. لە قولە پێ وە تا ئەژنۆ تەسك دەبێ و بەهۆی شاری جۆدهبۆری هیندییەوە ئەو ناوەی لێ نراوە. ((و. ع))

پێش ئەوەی دۆست پەیدا بکات ژیانی بەو جۆرەبوو، بەڵام کە ئەو دۆستانەی دۆزییەوە و بوونە بەشێك لەژیانی چیتر عەرەقی بەو جۆرە نە دەخواردەوە، چونکە پێویستی بەسەر خۆشی نەمابوو خەوی لێ بخا، بەڵام وردە وردە ئەو دڵدارانە پەست و بێزاریان کرد، جاران، ژنی پیاوێك بوو، ڕۆژێ لەڕۆژان دڵی نەشکاندووە، بەڵام ئەو دۆستانە لە ڕادە بەدەر پەستیان کرد.

لە دواییشدا کە یەکێك لە کوڕەکانی لە کارەساتێکی فرۆکەدا مرد، بە تەواوی دەستی لەو دۆستانە هەڵگرت، کە عەرەقیش نەیتوانی هەستی تەنیایی لەناو بەرێت هەوڵی دۆزینەوەی ژیانێکی نوێی دا. لە پڕهەستی کرد تەنیایەو گەلێکیش ئەو هەستە ترساندی بۆیە ویستی لە پەنا پیاوێکدا بژی خۆشی بوێ و ڕێزی لێ بگرێ. ئەمەش زۆر بەئاسانی دەستیپێکرد، لەپێشا حەزی لە نووسینەکانی کرد و زۆریشی بە غیلی بەجۆری ژیانەکەی ئەم دەبرد و وای دەزانی هەر چییەکی بوێ دەیکات. ئەو هەنگاوانەی ئەمی پێ دەستگیر کرد و لە دواییشیدا خۆشی ویست بەشێك بوو لە ڕێڕەوێکی بەردەوامی بنیات نانی ژیانێکی نوێ وتیایدا سەرکەوتنی وەدەست هێنا.کەچی ئەم هیچی نەبوو بیداتێ جگە لە پاشماوەی ژیانە کۆنەکەی، لە پێناو دڵنیایی و رابواردندا ئەوەی لەگەڵیا گۆرییەوە، نکوولّیی لێ ناکا، دەبێ چ داخوازییەکی هەبێ لە دڵنیایی و رابواردن بەولاوە.

دەزانێ ئەو ئافرەتە دەیتوانی بە ئاسانی ئەم دڵی بەهەر شتێکەوە بوایە بۆی بکڕێ، بێ لەمەش ئافرەتێکی زۆر ڕێك و پێك بوو، چەن حەزی دەکرد لەگەڵ هەر ئافرەتێکدا بخەوێ، ئاواش حەزی دەکرد لەگەڵ ئەمیشدا وابکات. بەڵکو ئەمی بەلاوە مەبەستتر بوو چونکە دەوڵەمەندتر و رووحسووکتر بوو

و قەدری شتیشی باش دەزانی، سەرباری هەموو ئەمانـەش نـەدەنگی بـەرز دەکردەوە و نە شەڕیشی لەگەڵدا دەکرد.

ئەوتا ئەو ژیانە نوێیەی ئافرەتەکە بـۆ خـۆی دروسـتی کردبـوو بـەرەو کۆتایی هاتن دەڕوات بەهۆی شـتێکی زۆر بـێ مانـاوە. پـێش دوو هەفتـە دەیانویـست وێنـەی کۆمـەڵێ مانگـا کێویلـەی جـوان بگـرن. مانگاکـان وەستابوون و سەریان بەرز کردبوەوە تەماشای دەوروپـشتی خۆیـان دەکـرد و کونە لووتیان بۆ هەڵمژینی هەوا کردبووەوە و گوێ قولاغی هـەموو خـشپەو ترپەیێك بوون تاگورج خۆیان لە مەترسی رزگاربکەن و رووبکەنەوە کۆمەڵـە رووەکە دڕکاوییەکان. لەو کاتەدا دڕکێك ئـەژنۆی ڕووشـاند و لـەبیری چـوو هەندێ یۆدی لێ بدات و پاکژی بکاتەوە و وێنەکەشـی بـۆ نـەگیرا، چـونکە مانگاکان بۆی دەرچوون.

کە چاوی پێ کەوت سەری لەسەر قەرەوێڵـە سـەفەرییەکە وەرچـەرخاندو پێی گوت: - هەلاو !

ئەویش گوتی:

- "ئاسکەنێرێکم ڕاو کرد، شۆربایێکی باشی بۆ تۆتیا دەبێت، پـێ یـان دەڵێم هەندێ پەتاتـەت بـۆ بکـوتن لەگـەڵ شـیری ـ کلـیم *ـــ دا تێکـەڵی کەن..."

" ئیستە چۆنی"

- "زۆر باشترم."

---

* Klim شیری وشکە ـ شیری قوتو.

- "زۆرم پێ خۆشە. دەزانی، بەخۆم گوت باشتر دەبێ، کە چووشم بـۆڕاو خەوتبووی."

- "لە خەوێکی خۆشدابووم. دوورکەوتیتەوە.؟"

"فیشەکێکی چاکم بە ئاسکەکەوە نا"

- "نەء، تەنها پێچێکم بە دەوری گردەکەدادا."

- "دەزانی ؟ دەستت ئەوەندە راستە پیاو سەری لێی سوورِ دەمێنێ."

- "من حەزم بەڕاووشکارە. ئـەفریقیام زۆر خـۆش ویـست و هـۆگری بووم. کەوا دەڵێم بڕوام پێ بکە. ئەگەر تۆش ناساغ نەبوویتایـە دەمتـوانی بڵێم لە هەموو ژیانمدا خۆشی وام بەخۆمەوە نەدیوە، تۆ نازانی چەن خۆم بـە بەختیار دەزانم کەلەگەڵتدا بۆ ڕاو دەچم، مـن زۆرم ئـەم وڵاتـە لا خـۆش و جوانە "

- "منیش هەر وام."

- "گیانەکەم: نازانی چەن خۆشەکە دەتبینم وەك جـاران لـەش سـاغ و باشی، چاوم بەرایی نەدەهات لەو حاڵەدا تەماشات کەم، بێگومانیـشم کـە جارێکی دی بەو شێوەیە قسەم لەگەڵدا ناکەیت ؟ بەڵێنم دەدەیتێ؟"

- "نەء، بیرم نایێ چیم گوتوە "

- "هیچ شتێك نییە پاڵت پێوە بنێ دڵی مـن بـشکێنی وانییـە ؟ مـن ئافرەتێکم لە پاییزی تەمەنمدام و تۆم خۆش دەوێ و حـەز دەکـەم تـۆ چـیت دەوێ بیکەم."

" پێشتر دوو یا سێ جار دڵم شکێنراوە وحەزیش ناکەم سەر لە نوێ دڵم بشکێنی:

"وانییە ؟"

گوتی:

- "حەز دەکەم یەك دوو جار لە پێخەفدا وردو خاشت بکەم."

- "چاکە، ئەمە وردوخاشکردنی راستەقینەیە ئێمە بۆ ئەم جۆرەپلیشاندنەوەیە خولقاوین. سبەینی فرۆکەکە دەگاتە ئێرە "

- "چۆنت زانی"

- "لێی دڵنیام، دەبێ هەربێت. خزمەتکارەکان دارو پووشیان ئامادەکردووە بۆ ئاگرکردنەوە. ئەمڕۆ جارێکی دی چووم تەماشام کرد، پارچە زەوییەکی فراوان هەیە فرۆکەکە دەتوانێ تیایدا بێتە خوارەوە و ئاگرەکەش لە ملاو ئەولای ئەو جێگەیەوە ئامادەکراوە "

-"بۆچی بڕوات وایە کە فرۆکەکە بەیانی دێت ؟"

-" هیچ گومانم لە هاتنی نییە. دەبوایە ئێستا لێرە بوایە، دوای ئەوە دەمانتوانی تیماری قاچت بکەین و و کاتێکی خۆشیشمان لە شار بەسەردەبرد لەگەڵ پلیشاندنەوەی راستەقینەدا، نەك ئەم دڵ شکاندنە ناخۆشەی لەقسەکانتدایە."

- "وا خۆر ئاوابوو، دەڵێی چی پەرداخێ مەی نەخۆینەوە ؟"

-" دەبێ هەر بخۆیتەوە؟"

- "پەرداخێك ئەخۆمەوە."

ژنەکە گوتی:

- " بەیەکەوە دەیخۆینەوە"

- پاشان هاواری کرد

- "مۆلۆ ! ویسکی و سۆدا بێنە"

هاری گوتی:

-" باشتر وایە پووتەکەت لەپێ کەیت، لەبەر مێشوولە."

- "جارێ خۆم ئەشۆم."

شەو داهات و ئەوانیش دەیانخواردەوە، پێش ئەوەی تاریکی بە تەواوی هەموو گەردوون بگرێتەوە بەچەند ساتێ و لەکاتێکدا بایی ئەوەندە رووناکی نەمابوو پیاو بتوانێ تەقە بکات و نیشان بگرێ، کەمتیارێ پێش ئەوەی بەدەوری بانەکەدا بابداتەوە دەشتاییەکەی بڕی.

پیاوەکە گوتی:

- "ئەم کوڕی قەحبەیە هەموو شەوێ بێرەدا تێدەپەڕێ، دوو هەفتەیە ئەمە پیشەیەتی."

- "هەر ئەمیشە بەشەو ئەو هەموو دەنگە دەکات. من گوێی نادەمێ، گیانەوەرێکی رەزا گرانە و مرۆڤ بێزی لێ دەکاتەوە."

کە عەرەقی لەگەڵدا دەخواردەوە،هەستی بە ئازارنە دەکرد جگە لە هەست کردن بە بێزار بوون لە پاڵ کەوتن بەسەر یەك لادا بێ گۆڕان و لەکاتێکدا خزمەتکارەکانیش ئاگریان دادەگیرساند و سێبەرەکەی بەسەر خێوەتەکانەوە سەمای دەکرد، دووبارە هەستی قبوول کردنی ئەم ژیانەی لەسەر خۆبەدەستەوە دانێکی بە لەزەت بنیات نراوە، لا دروست بوو. ئافرەتەکە ئەوی زۆر خۆش دەویست، کەچی ئەو ئێوارەیە خۆی زۆر دڵ رەق

و زاڵم بوو، ئافرەتێکی نایاب و بێ هاوتــابوو. لەوســاتەدا هەســتی مــەرگ دایگرتەوە، ئەو بیرۆکەیە وەك بروسکە بە مێشکیدا تێپــەڕی، تیــژ تێپــەڕ، نەك وەك تێپەڕ بوونی ئاو یان با، بەڵکو وەك تێپــەڕبوونی بۆشــاییێکی ناکاوی بۆگەن. (سەیر لەوە دایە) کە متیارەکــە لەوکاتــەدا ســووك رەو بــە تەنیشتیا تێپەڕی.

- ئافرەتەکە لێی پرسی:
- "هاری ئەوە چیتە؟"

وەڵامی دایەوە

- "هیچ. باشتروایە بچیتە ئەولا، لای بەریانی باکەوە. "
- " مۆلۆ لەفافەکانی گۆڕی ؟"
- "بەڵێ ئێستە لە ئاوی بۆریك بەولاوە هیچی دیکە بەکار ناهێنم."
- "هەست بەچی ئەکەیت "
- "تۆزی لەرزم هەیە."
- "من ئەچم خۆم ئەشۆم و هەر ئیستە دێمەوە و بەیەکەوە نان دەخۆین و دەخەوین".

بەخۆی گوت: چاکمان کرد وازمان لەشەڕ و هەرا هێنا قەت لەگەڵ ئەم ئافرەتەدا ناخۆشی زۆریان نەکەوتووەتە بەینــەوە، کەچــی لەگــەڵ ئەوانــەی پێشتر خۆشی دەویــستن هەمیــشە لەشــەڕ و ئــاژاوەدابوو تــا هــەموو ئــەو پەیوەندیانەی کوشت کە لەگەڵیانــدا هــەیبوو زیــاد لــە پێویــست دۆســتی هەبوو و لە ڕادە بەدەریش داواکاریی هەبوو، لەدوایشیدا کۆتایی بەهەموو ئەمانە هێنا و لــەناوی بــردن، **کــە بەتــەنیا مایــەوە، بــیری کــردەوە،**

ئەمجارەیان بیرەوەرییەکانی بردیانەوە بۆ قوستەنتەنییە ـ ئەستەنبۆڵ ـــ کاتــێ لــەپاریس پــێش ئــەوەی لــە دۆســتەکەی جیاببێتــەوە ناخۆشییان کەوتبووە بەینەوە، ئیتر شەوگاری بە ڕاکردن بــە دوای ئافرەتە سۆزانییەکانا دەبردەسەر، تاتێری خوارد، کەچی ئەمە ئەو هەستی تەنهاییەی دەیویست نەیهێڵی لەناو نەبرد. نامەیێکی بـۆ یەکەم دۆستی نووسی، هەرچەندە دەستیشی لیّ هەڵگرتبوو، تیایدا باسی سەرنەکەوتنی خۆی لە هەوڵی لەبیرچوونەوەی ئەودا کردبوو، هەروەها باسی ئەوەشی تێدا کردبوو کە چۆن ڕۆژیّ لــە ڕۆژان وای بەخەیاڵدا هات کە لە نزیك ریجانــسدا **Rejnce** بینــی و لــەپڕ ئەژنۆی شکاو سەری گێژی خوارد، چۆن دەیویست هەر ئافرەتێـك لەوی بکردایە بەدرێژایی بۆلڤار دوای بکەویّ، بەڵام لەوەش دەترسا کەلێی نزیك بکەوێتەوە و بۆی دەرکەویّ ئەو نەبوو و ئەو هەســت و سۆزەی لەکیس بچیّ، چۆن کە پەنای دەبردە بەر هەر ئافرەتێـك خۆشەویستییەکەی ئەو زیادی دەکرد و لەبیری نەدەچۆەوە.

هەرچییەکیش کردبیّ، هیچی لەمەسەلەکە نەدەگۆڕی چـونکە باشی دەزانی کە لەو خۆشەویستیە رزگاری نابێت.

نامەکەی لەیانەکەدا نووسی، تەواو لەسەرخۆ و بەئاگاش بـوو، بەپۆستەدا رەوانەی نیویۆرکی کرد و داواشی لێکـرد بەناونیـشانی نوسینگە کەی لەپاریس وەڵامی بداتەوە چونکە بەدەست گەیشتنی مسۆگەربوو. ئەو شەوە ئەوندەی بیردەکرد هەستی بــە تــەنیایی و نەخۆشی کرد و وەك گێژ کەوتە سووڕانەوە و ناوچەی ـ تقسیم

ـ ی بڕی و لەوێ ئافرەتێکی دەسکەوت و بردی بۆ شێو خواردن و لەدواییشدا بۆ یەکێك لەمەلهاکان و سەمای لەگەڵدا کرد، بـەڵام باش سەمای نەدەزانی بۆیە وازی لێ هێناو لەگەڵ سـۆزانییەکی ئەرمەنیدا کەوتە سەما کردن. ئەو ئەرمەنییە ئەوەنـدە ئـاگرین بوو کاتێ کە زگی بەسەر ئەمدا دەخشاند هەستی دەکرد خەریکە گڕی تێ بەربێت، کچە ئەرمەنییەکـەی لەدەسـت تـۆ پـچییەکی بەریتانی دەرهێنا، دوای کەمێك مـشت و مـڕ کـابرای تۆپـچی بانگی کردە دەرەوە و لەسەر زیخ و چەوی جادەکە لە یەکیان دا، دوو مستی کێشا بەلا دەمیا،کە خۆی گرتەوە بۆ ئەوەی نەکەوێ هەستی کرد شەڕەکە راستە ـ جدی..پاشان تۆپچییەکە مستێکی کێشا بەلەشیا، یەکێکیش بەر شۆینێکی نزیك چاوی کەوت. کە دەستی چەپی بەرز کردەوە بۆ لێـدانی تـۆ پـچییەکە خـۆی دا بەسەر یا و چاکەتەکەی گرت و قۆڵێکی دڕانـد، دوانـی دیکـەی بەپـەنا گـوێ یـا کێـشا و بەدەسـتی راستیـشی دەم و چـاوی پلیشاندەوە وپاڵێکی توندی پێوە نا تۆپچییەکە کەوت و سەری دای بەزەوییەکـەدا. کـە هەسـتی کـرد ئینزیبـاتی عەسـکەری پەیدابوون دەستی کچەکەی گرت و خۆیان خزاندە تەکسییەکەوەو بەرەو رمیلی هیسا **Rimmily Hissa** لەکەنارپسفۆر ڕایـان کرد. کە بە تەواوی تاریك داهات و دنیا ساردی کرد گەڕانەوە و خۆیان کرد بـەناو پێخەفەکەیانـدا. بەدیقـەت تەماشـای کـرد، ئافرەتێکی زۆر شۆخ بوو، نەرم و نۆڵ، پێست پەمـەیی، مـەمك

گەورەی پاشەڵ بەرز. بەیانی کە یەکەم گزنگی خـۆر لیٚ ی دەدا، زۆر ماندوو دەهاتە پێش چاو، هێشتا ئەو خـەوتبوو ئـەم بـۆی دەرچوو و ڕووی کردە پیراپـالاس **Pera palace** و لاچاویـشی هێشتا شوێنی بۆ کسەکەی پێوە دیاربوو و چاکەتەکەشی دابوو بەسەر دەستیا، بەڵام تەنها قۆڵێکی پێوە مابوو.

هەر ئەو شەوە ڕۆیشتە ئەنـەدۆڵ، ئـەوەی هاتـەوە یـاد چـۆن رۆژێکی تەواو بـەناو کێلگـەکانی خەشخاشـدا کـە بـۆ بەرهـەم هێنانی تلیاك کرابوو، پیاسەی کرد و ئەو دیمەنانە چ هەستێکیان لـە دەروونیـا و روژانـد، بیرەوەرییـەکانی گێڕایانـەوە بـۆ ئـەو جێگایەی لەگەڵ کۆمەڵە ئەفسەرێکدا کە تازە لەئەستەنبوولەوە هـاتبوون و نەیانـدەزانی چـی دەکـەن، هێرشـیان بـرد و سەربازەکانیانی تێدا تۆپ باران کراو چاو دێرە بەریتانییەکـەش وەك منداڵ دەگریا. ئەورۆژە بۆ یەکەم جار، مـردووی تـەنوورە لەبەری بینی، تەنوورەی ((باڵی)) ی سپی و پێڵاوی نووك بەرزی بە پارچە ئاوریشم رازێنراو وەك ئەوانەی بەشەبقەوە دەکرێن.

تورکەکان بەورەیەکی بەرزەوە دەتگوت دیـوارێکی پـۆلاینین هێرشیان دەبرد، سەربازە تەنوورەلەبەرەکانی بینی ڕایان دەکردو تەنوورە کانیان هەڵاوسابوو و ئەفسەرەکانیش تەقەیان لێدەکردن و لەدواییـشدا ئـەوانیش تیٚـیان تەقانـد . ئـەمیش و چـاودێرە بەریتانییەکـە ڕایـان کـرد، ئەوەنـدە تیـژ ڕای کـرد سـێیەکانی هاتنەژان. پاشان خۆیان دایە پەنا هەندێ تاوێر، بەڵام تورکەکان

بە دەستووری پێشوو هەر ملیان دەنا، دوای ئەوە، دیمەنی وای بینی کە ناتوانێ بیریان لێ بکاتەوە، ماوەییێکی دی لەوە خراپتری بینی، لە راستەقینەشدا کەهاتە پاریس، نە دەیتوانی باسی ئەو یادداشتانە بکات و نەپەنجەشیان بۆ درێژ بکات. لە پاریسدا کە بەبەر چاپخانەکەدا تێپەڕی شاعیرە ئەمریکییەکەی لە پشت کۆمەڵێ قاپ و دەفری بچووکەوە بینی بەسیماییێکی بلّحەوە باسی بزووتنەوەی دادایزمی * لەگەڵ کابراییێکی رۆمانی دا دەکرد کە ناوی ((تریستان تزارا)) بوو و هەمیشە چاویلکەییێکی یەك چاوی ی ـ مۆنۆکل ـ لە چاوادابوو و هاواری سەری دەکرد.

کە لەگەڵ ژنەکەی ئاشت بوونەوە و شەڕو ئاژاوەیان لە بەینانەما و گەڕانەوە ((شقە)) کەیان هەستیکرد خۆشەویستییەکەیان تازەبووەوە و بەختیاری باڵی بەسەر دەروونیاکێشا. بەیانییەکیان لە نووسینگەکەیەوە پۆستەکەیان بۆ ناردە ((شقە)) کەی و وەڵامی ئەو نامەیەی ناردبووی خرابووە

---

* دادایزم Dadaism یان Dadamovement قوتابخانەییێکی هونەری و ئەدەبیە، لەجەنگی یەکەمی جیهانی و ساڵانی پاش ئەو گەشەی کرد و هەوڵی ئەوەی دەدا بڕوا کردن بەهونەری کۆن، لە رێی بایەخدان بەو شتە لاوەکیانەی دوور لە لەرێکی و و ئیقاعەوە، هەڵبوەشێنێتەوە.

ئەسڵی وشەکە فەرەنسییە Dadaisme و لەناوی ئەو گۆڤارەوە هاتووە کە بەو ناوەوە دەردەچوو Dada (و.ع)

سەرقاپێك و درایە دەستی، کە تەماشای خەتەکەی کرد موچرکێك بەلەشیا هات و ویستی لەژێر نامەیەکی دیکەدا بیشارێتەوە، بەڵام ژنەکەی پرسی : ئازیزەکەم ئەو نامەیە لەکێوەیە ؟"

بەوەش ئەو سەرەتایە کۆتایی هات.

ئەو رۆژە خۆشانەی هاتەوە یاد کە لەگەڵیاندا بەسەری بردبوو لەگەڵ هەموو شەڕ و ئاژاوەییێکی نێوانیان. هەمیشە خۆشترین کاتیان هەڵدەبژارد بۆ شەڕ و ئاژاوە نانەوە. تێ ناگا بۆچی تەنها لەوکاتانەدا شەڕیان دەنایەوە کە ئەم لەوپەڕی خۆشی و بەختیاریدا دەبوو؟

یەك دێری لەمانە هەموو نەنووسی چونکە ـ سەرەتا ـ حەزی نەدەکرد خراپە لەگەڵ کەسدا بکات. لەدوییدا وای بەخەیاڵدا هات کەشتی زۆرە ـ جگە لەوانە ـ بیانکات بەکەرەسەی نووسین، بەڵام هەمیشە بڕوای وابوو کە دەتوانێ گشت ئەو واتایانە بەسەریەکەوە لە دواییدا دەربڕێ. شت زۆر بوو بۆ نووسین. نەك رووداوەکان بەتەنها ـ بەڵکو جیهانی دەدیت بەرەو گۆڕان دەچێت، هەر چەندە گەلێك لەو گۆڕانانەی بینی و سەرنجی خەڵقیی دا و لە ژیانیانی کۆڵییەوە، بەڵام ناسکترین وردترین گۆڕانیشی بەچاوی خۆی بینی. دەیتوانی بەئاسانی بیری بێتەوە کە خەڵقی لەکاتی جیاجیادا چۆن بوون. گشت ئەمانەی بینی و

تیایاندا ژیا و دەبوو لەسەریان بنووسێ. بەڵام ئێستە ناتوانێ ئەو ئاواتانە بهێنێتەدی.)

ژنەکە کە دوای خۆشتن لەرەشماڵەکە هاتبوە دەرپرسیی:

- "چۆنی ؟"

- "خراپ نیم "

- "ئێستا دەتوانی نان بخۆیت ؟"

مۆڵـــۆی لەدوایـــەوە بینـــی مێـــزە ســـەفەرییەکەی هـــەڵگرتبوو و خزمەتکارەکەی دیکەش قاپەکان.

گوتی:

- "دەمەوێ بنووسم"

- "دەبێ تۆزێ گۆشتاو بخۆیت تا کەمێ بێیتەوە سەرخۆت"

هاری گوتی:

- "من ئیمشەو دەمرم، ئیتر بۆ بێمەوە سەرخۆم."

- "هاری تکات لێدەکەم لەوە زیاتر رەشبین مەبە "

- "بۆ لووتت بەکار ناهێنی برینەکە بۆگـەنی کـردووە و واگەیـشتە ناوەندی ڕانم، گۆشتاوی چی بخۆمەوە ؟ " مۆلۆویسکی و سۆداکە بێنە

بە نەرمییەکەوە گوتی:

- "تکات لێدەکەم گۆشتاوەکە بخۆرەوە"

"باشە"

گۆشتاوەکە زۆر گەرم بوو، بۆیە تۆزێ لە قاپەکەدا هێشتیەوە تا سارد ببێتەوە پاشان زۆری لەخۆی کرد و گورج خواردییەوە بێ ئەوەی برشێتەوە و گوتی:

" ئافرەتێکی سەیری، هیچ گوێ بەمن نادەیت ". ئاوڕێ لێدایەوە و تەماشاییێکی ئەو دەم و چاوەی کرد کە چاکی دەناسی و زۆریش لە (سواری*) و ((شار و لادیدا)) ی خۆش دەویست. ئەو دەم چاوەی نەخواردنەوە و نە ناو جێگەش تێکیان نەدابوو مەگەر کەمێك نەبێ، بەڵام ((شار و لادی**)) قەت وا مەمکی قووت و ڕانی خرپن و دوو دەستی نەرم و نیانی و هەندێ کووڕی بەم جۆرەی بەخۆیەوە نەدیبوو. کە ئاوڕی لێدایەوە زەردەخەنە شیرینەکەی بینی هەستی کرد دووبارە مەرگ لێی نزیك دەبێتەوە، ئەمجارەیان زۆرەملێی تێدانەبوو، تەنها هەستی بەشنەییێك کرد وەك ئەو شنەیەی نەختێ تیشکی مۆمێك دەلەرێنێتەوە و لە دواییدا بڵند تری دەکات.

- تەنها کوللەکەم بۆ دەرکەن و بەو دارەوەی ببەستن و ئاگرێك بکەنەوە، ئەمشەو لە خێوەتدا ناخەوم، نامەوێ دەقیقەییێك لە دواکاتەکانی ژیانم بەلەملا بۆ ئەو لا ڕۆیشتن بە فیڕۆ بدەم، مانگە شەویشە و باران نابارێ.

---

* المهماز Spur

** Town and Country

کەواتە بەم جۆرە مردی، لەو چیانەدا کە توانای بیستنیانت نەبوو، لەمڕۆ بە دواوە چیتر ناخۆشیتان نابێ، دەیتوانی بەڵێنی ئەوە بـدات چـونکە نەیدەویـست لەم ساتەدا ئەزموونەکە تێك بدات. تاقە ئەزموونێك کـە قـەت لەمـەو پـێش نەیزانیوە، کێ دەڵێ لەوانەشە تێکـی بـدات، چـونکە هەمیـشە پیـشەی شـت تێکدان بوو، بەڵام کێش دەزانێ لەوانەیە تێکی نەدا.

- "ئۆ ئیختیزال نازانی ؟ وانییە؟ "

ژنەکە وەڵامی دایەوە

- "قەت رۆژێ لە رۆژان فێری نەبووم."

- "زۆر باشە"

هەرچەندە ئەو شتانە تێکچڕژاو و تێك ئاڵاو دەهاتنە پێش چـاو، هێـشتا هەر دەتتوانی هەموویانت ، ئەگەر بەباشـی جڵـەویانت بـۆ بگـیرێ، لەیـەك بڕگەدا دابڕشتایە، بەڵام ئاشکرایە ماوەت نییە.

(لەسەر بانەکەی سـەرو دەریاچـەکە خـانوویێکی لـەداری خـڕی ئەستوور دروستکراو هەبوو، درزەکانی بەقوڕ سواغ درابـوو و سـپی دەهاتە پێش چـاو. زەنگێکـیش بـە تەنیـشت دەرگاکـەوە بەسـەر کۆڵەکەییێکـەوە هەڵواسـرابوو، لـە کـاتی نانخواردنـدا لێیـان دەدا و خەڵکەکەیان پێ بانگ دەکرد. لە پشت خانووەکەوە کێڵگەکان بوون و لەپشت کێڵگەکانیشەوە دارستانەکە.

ڕیزێك دار چـناری لۆمبـاردی لـە خانووەکـەوە تـا دەریاچـەکە کشابوو، کۆمەڵێکی دیکە لەسەر بانەکە ریز ببوون. ڕێگەیێك لـە قەراغ دارستانەکەوە سـەردەکەوتە سـەربانەکە و بـە درێـژایی ئـەو

ڕێگایەش تووی لێ دەکردەوە. دوای ئەوەی خانووەکە سووتا و هەموو ئەو تفەنگانەی لەسەر رەففە لە قاچی کەڵە کێوی دروستکراوەکان دانرابوون، کە دەکەوتنە سەر ئاگردانەکەوە، گڕیان گرت و فیشەکی ناو یەدەك و مەخزەنەکانیان توانەوە و باروو دەکانی تەقینەوە و ڕژانە سەرخۆڵەمێشی ژێر مەنجەڵە ئاسنینە زلەکان کە بۆ سابوون دروستکردن ئاویان تێدا دەکولاند. لە باپیرەتت پرسی ئایا دەتوانی ئەوە ببەیت یاریی پێ بکەیت ؟ گوتی: نەء تۆش چاکت دەزانی ئەو تفەنگانە موڵکی ئەو بوون و دوای ئەوەش نە تفەنگی دیکەی کڕییەوەو نەچووشەوە بۆ ڕاو. خانووەکە دووبارە لەداری هەمان دارستان دروستکرایەوەو بە رەنگی سپی بۆیە کرا، لە بالکۆنەکەیەوە دار چنارەکانت دەبینی و دەریاچەکەش لەو لای دارەکانەوە پان بووبووەوە، بەڵام بەهیچ جۆرێ تفەنگەکانت نەدیتەوە هەڵواسرێنەوە. لوولەی تفەنگە سووتاوەکان کە جاران بەقاچی کەڵەکێوییەکانەوە بەدیواری ماڵە دارینەکەدا هەڵدەواسران ، لەو ناوەدا بەسەر خۆڵەمێشەکەوە فڕێ درابوون و کەسیش نەدەچوو بەلایانا و دەستکاری نەدەکردن.

دوای شەڕ لە ((جەنگلە رەشەکە*)) جۆگەلەیەکی پڕ لە ماسی ی ئەترووتمان** بەکرێ گرت. دوو ڕێگە هەبوو بۆ ئەو جۆگەلەیە دەچوو.

---

* جەنگلە رەشەکە ـ الغابة السوداء ـ زنجیرە شاخێکی ئەوروپایە.

** ئەترووت جۆرە ماسییەکی روبارییە.

یەکێکیان لە تریبرگەوە بەرەو خوار دەبووەوە بۆ شیوەکە و لەوێشەوە لە ژێر سێبەری دارە سپییەکانی ئەمبەرو ئەوبەری ڕێگەکەوە پێچپێکی بە دەوری ڕێگەی شیوەکە دەدا تا دەگەیشتە لا ڕێیێك کە بەرەو بانەکان سەردەکەوت بەناو گەڵی کێڵگەی بچکۆڵە و ماڵە گەورەکانی ((جەنگڵە ڕەشەکە)) دا تا دەگەیشتە جۆگەلەئاوەکە. لەو جێیە و بۆ یەکەم جار دەستمان بەڕاو کرد.

ڕێگەکەی دیکەش، وای پێویست دەکرد بەسەر خەلەندێکی زۆر لێژدا سەربکەوین تا بگەینە قەراغ دارستانەکە و لە وێشەوە بەسەر بانەکان و بەناو دارسنەوبەرەکاندا بڕۆین تا قەراغ زەوییەکی فراوان کە بۆ لەوەڕ بەکار دەهات، ئەوجا بەرەو خوار دەبووینەوە تا پردەکە. دار ((سندر)) ەکان بەدرێژایی جۆگەلەکە بەرز ببوونەوە ، جۆگەکە گەورە نەبوو، بەڵکو تەسك و تیژ ڕەو بوو، بەڵام ئاوێکی زۆلاڵی هەبوو و گۆمیشی لە دەوری دارەکان دروست کردبوو، هەندێ لەو گۆمانە لەو شوێنەی ئاوەکە خاکی ژێر ڕەگی دارەکانی هەڵدڕیبوو پەیدابببوون.

لە ئوتێل تریبێرگ **Triberg** خاوەن کارەکە زۆر دڵی بەو وەرزە خۆش بوو، ساڵەکەی هات بوو، هەموو شتێ بەخۆشی و جوانی رازابووەوە و دۆستایەتییەکی توند پێکمانییەوە بەستبوو.

بەڵام ساڵی دوایی، وڵات تووشی هەڵاوسانی دارایی بوو و گشت ئەو پارەیەی ساڵی پێشوو کۆی کردبووە وە بەشی ئەوەی نەدەکرد زەخیرە بۆ ئوتێلەکە بکڕێ و لەداخانا خۆی خنکاند.

دەتتوانی بەئاسانی ئەمە بنووسی بەڵام لە تواناتا نەبوو وێنەیەکی گۆرەپانی کۆنتەر سکارپ **Place conterscrape** بکێشی کە گوڵفرۆشەکانی سەرجادەکە گوڵەکانیان بۆیە دەکرد و بۆیە کە دەڕژایە سەر وێستگەی پاسەکان. پیرەمێردو پیرەژنەکان هەمیشە بە عەرەق و خڵتە*خراپەکان سەرخۆش بوون و منداڵەکانیش لەسەرمانا هەردەم ئاو بەلووتیانا دەهاتە خوارەوە. بۆنی عەرەق و هەژاری و سەرخۆشی لە چایخانەی **Café das Amateurs** ـ هەواة ـ ەکان و سۆزانییەکانی پاڵ مۆزێت **Bal Musette** کەلەقاتی سەرەوەی چایخانەکە دەنووستن بەوناوەدا بڵاو دەبووەوە.

بەڵێ، نەتدەتوانی وێنەی دەرگاوانی مەیخانەکە بەنووسین بکێشی، ئەو دەرگاوانەی لە کۆختەکەیدا میوانداریی یەکێك لە ((پاسەوانە کۆمارییەکان))ی دەکرد و خودە بەمووی مایین رازاوەکەی لەسەر کورسییەك دانابوو. یان باسی ژنی کابرای وەرزشەوان بکەیت، کە لە دالآنەکەدا ژوورێکی گرتبوو ومێردەکەی خەریکی پێشبڕکێی پاسکیل بوو، یان وێنەی ئەو خۆشییەی بکێشی کە بەیانییەکە لە دوکانی شیرفرۆشەکەدا لاپەڕەکانی گۆڤاری ((ئۆتۆ)) **L'Auto**ی هەڵدایەوە و بینیی مێردەکەی لە ((خولی پاریس)) دا بەسێیەم دەرچووە ، ئەمە یەکەم پێشبڕکێ گەورە بو کەتا ئەوسا بەشداریی تێدا کردبێ، دەم و چاوی سوور هەڵگەڕا و پێکەنی. گۆڤارە

---

* خڵتەی دۆشاوی خورماو ترێ و سێو و میوەی دی

وەرزشـــییە زەردەکـــەی بەدەســـتەوە بـــوو کەبەســـەر پلیکانەکانـــدا سەردەکەوت و لە خۆشیا دەگریا میّردی ئەو ژنەی ((پاڵ مۆزیّـت)) ی بـــەریّوە دەبـــرد ســـایەق بـــوو، ئـــەو ڕۆژەی ناچـــاربوو، هاری،بەیانییەکی زوو بەفرۆکە بڕوات، هـات لـە دەرگاکەیـدا و لـە خەوی هەڵساند وپیّکی پەرداخیّ عەرەقی سپی یان لەبەر بارەکە دا خواردەوە وتیّ یـان تەقانـد. هـەموو دراوسـیّکانی ئـەو گەڕەکـەی دەناسی چونکە گشتیان هەژار بوون.

لە دەوروبەری ئەو گۆڕەپانەدا دوو کۆمەڵ خەڵك دەژیان، کۆمەڵی سەرخۆشان و کۆمەڵی وەرزشوانان. سەرخۆشەکان هـەژاری ونـەداری خۆیان بەو جۆرە لە بیر دەبردەوە لەکاتیّکدا وەرزشوانان بەمەشق کردن ئەوەیان دەکرد. لەنـەوەی کۆمینـار* بـوون و رامیـاری بەلایانـەوە گرفتیّکـی گـران نـەبوو، دەیـانزانی کـیّ بـاوك و بـراو هـاوڕیّ وخزمەکانیانی گوللە باران کرد، کاتـیّ کەسـوپاکانی ڤیّرسـای دوای رووخانی کۆمـۆن هیّرشـیان بـرد و شـارەکەیان داگـیر کـرد، هـەر کەسـیّکیان دەس کەوتایـە لەدەسـت ئەسـتوورە زبرەکـان یـان

* کۆمینار: لایەنگرانی کۆمۆنەی پاریس بوون Commune de paris کـەبریتی بـوو لە دەسەلاّتدارییەتی شۆڕشگیّران کە دوای کۆتایی هاتنی ئابلۆقەی پروسییەکان و بـەرپا بوونی شۆڕش لـە پایتـەختی فەڕەنـسادا لـە 18/ ئـازاری 1871 دا دامـەزرا. ئـەو دەسەلاّتدارییە تـە لـە 28 / نـواری هـەمان سـاڵ لەناوچـوو. دوای ئـەوەی هیّزەکـانی حکومەتی تیّیر سەرلەنویّ ئابلۆقەی پایتەختی فڕەنسایان دایەوە. (و. ع)

شەبقەلارەکان یان هەرکەسێ نیشانەییێکی چینی کرێکاری پێوە بوایە، سەریان دەپەڕاند.

لەلێشاوی ئەو هەژاریی و لانەوازییە، لەو گەڕەکـەدا، لـە نێـوان دوکانی فرۆشتنی گۆشتی وڵاخی بەرزە و هەرەوەزییەکەی ئارەقـدا، سەرەتاییێکی بۆ ئەو شتانەی دەیویست لە دواییدا بیاننووسێ، تۆمار کرد.

هیچ گەڕەکێکی لەگەڕەکەکانی پاریسی بە قەدەر ئێرەی خۆشـی نەدەویست، بەدارە گەڵا چـڕەکان و خانووەکۆنـە سـپی یەکانییـەوە کەلەدامێنەوە بەرەنگێکی بۆر بۆیە کرابـوون، بـە وێـستگە سـەوزە درێژەکـــەی ئۆتۆبیـــسی گۆرەپانـــە خڕەکـــە و بۆیـــە رژاوەکـــانی گولڤرۆشەکان بەسەر بەردی جادە رێکخراوەکـە و لێژیـە ناکاوەکـەی سەروو جادەی کاردینال لۆموان **Cardinal lemoine** کەبـەرەو رووبارەکە خواردەبووەوە و قەرەباڵغییەکـەی شـەقامە تەسـکەکەی موفتار **Mouffetard** کە دەکەوتە ئەو بـەرەوە و ئەوجادەیـەی بەرەو پـانتیۆن **Pantheon** سـەر دەکـەوت، جادەکـەی دیکـەش بەخانووە بەرزە تەسکەکانیەوەکە هەمیشە سواری پایسکل پیایـدا دەڕۆیشت و تاقە جادەیەکی قیرتـاو کـراو و نـەرم بـوو لـەژێر تایـە لاستیکییەکەی پاسکیلەکەدا. ئەو ئوتێلە بەرزە هەرزان بەهایەی پۆل ڤرلینی تیێدا مرد. ئەمانەی هەموو خۆشی دەویست. ئـەو شـقەیەی تیایدا دەژیان لەدوو ژوور پێکهاتبوو، لەقاتی سـەرەوەی. ئوتێلەکـە ژوورێك هەبوو کرێکەی شەست فرەنك بـوو و بـۆ نووسـین تـەرخانی

کردبوو و لەوێشەوە دەیتوانی سەرنجی هەمووسەربان و دووکەڵکێش و بانەکانی پاریس بدات. لەشقەکەوە جگە لەدوکانی دار و خـەلووز فرۆشەکە، کە عەرەقی خراپیشی تێدا دەفرۆشت و کەللە زێڕینەکـەی ئەسپەکە کە بە بەر دەرگای دەرەوەی قەسابخانەکەی ولاخی بەرزەوە هەڵواسرابوو و لەشە هەڵواسراوەکانی ولاخە سەربڕاوە سـوورو زەردە زێرینەکان کەلەپەنجەرەکەوە دەیبینی. جگەلە ((هەرەوەزییـە)) بـە سەوز بۆیە کراوەکە ـ کە عەرەقەچـاکە هەرزانـەکانیان ـ لێـدەکڕی، جگە لەمانە چیی دیکەت نەدەبینی.

ئەوانی دیکە هیچ نەبوون، مەگەر دیوارە بەردینەکان و پەنجەرەی دراوسێکان نەبێ، ئەو دراوسێیانەی کەلە نیوە شەودا سەرخۆشێکیان دەبینی بەنکە و ناڵـە لەسـەر جادەکـە کـەوتووە، ئـەو سەرخۆشـە فرەنـسییە نموونەییـەی هـەولیان دەدا بەپروپاگەنـدە کـردن پێـشی بسەلمێنی شتی وانییە و ڕوونادا، پەنجەرەکانیان دەکردەوە و بەچپە ئەم قسانەیان لەناو خۆیاندا دەکرد.

- "کواپۆلیسەکە، کە پێویستت بەو نارەسـەنە نـەبێ هەمیـشە لەبەر لوتتدا قوت بووەتەوە، رەنگە لەگەڵ یەکێك لە کارەکـەرەکانی ئوتێلەکە یان بارەکاندا خەوتبێ. بانگی پۆلیسەکە بکەن."

دوای ئەوە یەکێك لە پەنجەرەییێکەوە سەتڵی ئاو ڕۆ دەکات و نکەو ناڵەکە نامێنێ. ((ئەمە چییە ؟ ئاوە ! ئاە ئەمە ئیشێکی زیرەکانە بوو)) ئیتر پەنجەرەکان دادەخران. ماری، ئەو ژنەی ماڵەکەی بۆ پاك دەکاتەوە،   نارەزایی خۆی دەردەبڕی لەبـەر ئـەوەی رۆژی کـارکردن کراوە بە هەشت سەعات و دەڵێت ((ئەگەر پیاوەکانمان تا سـەعات

شەش ئیشیان بکردایە نەیاندەتوانی بەو جۆرە خۆیان سەرخۆش بکەن ئەنجا بێنەوە ماڵەوە و زۆربەی رۆژانە کەشیان لە عەرەقدا خەرج بکەن، بەڵام کە تا پێنج ئیش بکەن ئەوە هەموو شەوێ دەخۆنەوە وپارەش لەگیرفانماندا نامێنێ.

تەنها ژنە کریکارە ئازاری کەم کردنەوەی کاتی کارکردن دەچێژی.))

لەم ساتەدا ئافرەتەکە گوتی:

- حەزت لە تۆزی شۆربای دی نییە ؟ "

- "نەء. زۆر سوپاست دەکەم، بەڕاستی شۆربای چاکە.

- "تۆزێکی دیکەش بخۆ "

- "حەزدەکەم نەختی ویسکی ـ سۆدا بخۆمەوە."

- "ئەمەیان سوودی بۆت نییە"

- بەڵێ زیانی بۆم دەبێ.کۆڵ پۆرتەر Cole Porter گۆرانییەکی نووسی و ئاوازیشی بۆ دانا ((دەزانم تۆمنت زۆر خۆش دەوێ))

- "باش دەزانی من حەز دەکەم بتبینم عەرەق دەخۆیتەوە"

- "بەڵێ دەزانم. ئەوەندە هەیە زیانم پێ دەگەیێنێ."

- بەخۆی گوت: کە دەڕۆیت، دەتوانم بە هەوەسی خۆم بخۆمەوە، نەء بە هەوەسی خۆم نا، بەڵکو چیم لەژێر چنگدابێ. آە .. زۆر و زیاد لە پێویست ماندوو بو، دەیویست چاوێك لێك بنێ و کەمێك بخەوێ، بێ دەنگ بوو، چاوی بە دەم و چاوی مەرگ نەکەوت. رەنگە ئێستە لە جادەیێکی دیکەدا بسووڕێتەوە.

رمووزنەکانی مەرگ دوو دوو، بە سواری پاسکیل، دەچنە وێزەی خەڵکی و بێدەنگ بەسەر بەردە رێکخراوەکانی رێگاکانەوە دین و دەچن.

(نەء قەت هیچی دەربارەی پاریس نەنووسی، ئەو پاریسەی زۆر لە دڵیدا خۆشەویست بوو، بەڵام ئەی چی دەڵێیت دەربارەی هەموو ئەو شتانەی نەیتوانی لەسەریان بنووسێ.

چی دەربارەی کێلگە پڕ لە رەشەوڵاخ و وڵاخی بەرزە دەڵێیت، یان ئاوە زۆڵاڵەکانی جۆگەلە ئاودێرییەکان و سەوزیە گەشەکەی سێ پەڕە. بە ((مجاز)) ەکەدا تا سەر بانەکان سەرکەوت. لە هاوینیشدا رەشەوڵاخەکان وەك کەڵە کێوی چوست و چالاك بوون، باشە ئەی چی دەربارەی بۆڕە و سستەرۆی ڕەشە وڵاخەکان دەڵێیت کە پاییزان لە لێژاییەکەوە بەرەو خوارت دەکردنەوە. یان لوتکە بڵندەکەی پشت چیاکان و تیشکی ئێواران کە مرۆڤ بە سواری ماییندەوە و لەبەر تیشکی مانگە شەودا بە ((مجاز)) ەکەدا بەرەو خوار دەبێتەوە و ئەوبەری شیوەکەش بە تەواوی دەدرەوشایەوە ؟ ئێستە هاتەوە بیری چۆن شەوێکیان بە ناو دارستانەکەدا تێپەڕی و چاوی هیچ شتێکی نەدەبینی و دەستی بەکلکی ماییندکەوە گرت. گشت ئەو حەکایەتانەی بەتەمابوو بیاننووسێ هاتنەوە یادی. ئەی دەربارەی منداڵە شێتۆکەکەی کۆرسی کنیسەکە چی دەڵێیت کە لە کێڵگەکەدا بەجێ یان هێشت و تێیان گەیاند نابێ کەس دەس لە ئاخەڵەکە* بدات و ئەو پیرەمێردە زۆڵەی ـ پێشتر منداڵەکە ئیشی لادەکرد و

---

* ئاخەڵ: ئەو لەوەڕە وشکەیە کە وەك ئالیك دەدرێ بەگیانەوەر (و. ع).

لێی دابوو ـ وەستا و داوای لەوەڕی بۆ وڵاخەکەی کرد و منداڵەکەش نەیدایێ و پیرەش پێی دەڵێ ئەگەر نەیداتێ دووبارە لێی دەداتەوە ومنداڵەکەشی چووە مۆبەقەکە وتفەنگێکی هێنا، کەپیرە مێردەکە لەکەنووەکە نزیك بووەوە فیشەکێکی پێوەنا.

کەگەڕانەوە کێڵگەکە هەفتەییێك بوو پیرە مێرد کوژرابوو و لە گەوڕی ڕەشەوڵاخەکاندا شەختە و سەرما ڕەقی کرد بوو و سەگیش هەندێکی لێ خواردبوو ـ بەڵام تۆ، پاشماوەی پیرەمێردەت لەبەتانییەکەوە پێچاو بەگوریسێك بەستت و خستتە سەر عەرەبانەییێکی خلیسکێنە و بە منداڵەکەت گوت یارمەتیت بدات و عەرەبانەکە ڕابکێشێ.

بەو جۆرە هەردووکتان عەرەبانەکە تان لێخوڕی تا سەر ڕێگاکە، دوای ئەوە شەست میلت بڕی تابگەیتە شار و منداڵەکە بدەیتە دەست پۆلیس، ئەویش بێ ئاگا لەمەسەلەی گرتن، وای دەزانی باشی کردووە و ئەرکی خۆی بەجێ هێناوە و تۆش هاورێی ئەویت و پێویستە خەڵات بکرێ. یارمەتی گواستنەوەی پیرەمێردەی دا تا هەموو کەسی بزانێ چەند کابراییێکی خراپ بوو و چۆنیش ویستی لەو ئاخەڵەی مافی پێوە نەبوو بدزێ. کە پارێزگای ناوچەکە کەلەبچەی کردە دەست بڕوای بە چاوی خۆی نەکرد، پاشان دەستی بەگریانێکی بەکوڵ کرد.

ئەوە چیرۆکێك بوو داینابوو ڕۆژێ لە ڕۆژان بینووسێ، بەلایەنی کەمەوە بیست چیرۆکی چاکی دیکەی دەربارەی ئەو ناوچەیە دەزانی، بەڵام بۆی نەکرا هیچیان بنووسێ ـ بۆ ؟)

گوتی:

- "تۆ پێیان بڵێ بۆ ؟"
- "ئەڵێی چی ئازیزەکەم ؟"
- "هیچ ".

ئێستا و لەوەتی ئەمی دەسکەوتووە زۆر ناخواتەوە، ئەگەر ماونەمرد دەبێ نە دەربارەی ئەم و نەئافرەتەکانی دیکە نەنووسێ.

دەوڵەمەندەکان پیاویان بێزار دەکرد و زیاد لە پێویست دەیانخواردەوە و تاوڵەیان دەکرد، بێزراو و بێ تام ژیانیان دەبردەسەر.

جولیانە بەسزمانەکەی هاتەوە یاد، چۆن هەر لە خۆیەوە لە دەوڵەمەندەکان دەترسا، چۆنیش، ڕۆژێکیان کە چیرۆکی نووسی بەم جۆرە دەستی پێکرد: ((دەوڵەمەندە گەورەکان لەمن و تۆ جیاوازن)) چۆن هەندێ کەسی بەجولیانیان گوت: ((بەڵێ، چونکە پارەی زیاتریان هەیە.))بەڵام جولیانە ئەم قسەیەی بەجوان نەزانی و بڕوای وابوو ئەوان رەگەزێکی تایبەتن و سیحرێکی سەیر دەوری داون، تا بۆی دەرکەوت وانین، ئەو دۆزینەوەیە لە هەموو شتێك زیاتر تێکی شکاند.

بێزی لەوانە دەهاتەوە کە بەرگەی تەنگانە ناگرن و تێك دەشکێن. ڕۆژێکیان بەخۆی گوت: دەتوانم بەسەر هەموو شتێکدا زاڵ ببم، چونکە هیچ شتێك نییە زیانم پێ بگەیێنێ ئەگەر پشت گوێی خەم و گوێی نەدەمێ. باشە، چیتر گوێ بەمردن نادا، تەنها لە یەك شت دەترسا، ئەویش ئازاربوو، دەیتوانی وەك هەر پیاوێکی دی بەرگەی ئازار بگرێ بەمەرجێ زیاد لە پێویست زۆر و توند نەبێ بەرادەیەك هێزی بەرگریی لەناو بەرێ. بەڵام لێرەدا ڕووبەڕووی شتێك

بووەتەوە کە ئازارێکی کوشندەی پێ گەیاند تاکو هەستیکرد خەریکە پشتی دەشکێنێ، ئیتر ئازارەکە کەم بووەوە و نەما.

(بیری کەوتەوە چۆن ولیامس Williamson ئەفسەری سەربۆمباکان، پێش ماوەییێکی زۆر کاتێ چووبوو تەلە دڕکاویەکان ببڕی یەکێك لە سەربازەکانی دەورییەیێکی ئەڵمانی نارنجۆ کێکی تێگرت و دەستی بە هاوار و پاڕانەوە کرد بەشکو یەکێك بیکوژێ. ولیامس کابراییێکی قەڵەوی زۆر ئازا و ئەفسەرێکی سەرکەوتووبو، لەگەڵ ئەوەشدا تۆزێ هەڵەشەبوو، بەڵام ئەوەشەوە ئەڵمانەکان بە پرۆجەکتەر بینی یان وکەوتە داوی تەلە دڕکاوییەکانەوە و ریخۆلەکانی بەسەریاندا بڵاوبۆەوە، کەبە زیندویەتی فریای کەوتن و هێنایانەوە ناچار بوون بۆی ببڕنەوە، ئەویش هاواری دەکرد ((هاری ، بۆ خاتری مەسیح گوللەییێکم پێوەنێ، گوللەییێکم پێوە بنێ !)) ڕۆژێکیان لەسەر بیرۆکەیێك مشت و مڕیان بوو، ئەویش ئەوەبوو کە خوا هیچ شتێ لە توانای مرۆڤ بەدەرناخاتە ئەستۆی. هەندێکیان بەڵگەی ئەوەیان هێنایەوە کە ئازار جاروباربە شێوەییێکی ئۆتۆماتیکی نامێنێ. بەڵام ئەو شەوە بەردەوام بیری لە ولیامس دەکردەوە کە بەهیچ جۆرێ ئازارەکەی نەڕەوییەوە تا هەرچی حەبی مۆرفینی هەبوو دایێ و هەر سوودیشی نەبوو.)

هەرچییەك بێت، ئەوەی ئێستە بەدەستیەوە دەناڵێ، ئەگەر بەرەو خراپتر نەچێ، زۆر ئاسانە وپێویست بەهیچ دڵەڕاوکییێك ناکا. تەنها ئەوەنەبێ حەزی دەکرد چەند هاورێیەکی دیکەی لەگەڵ بوایە، هەندێ بیری لەو هاوڕێ یانە کردەوە کە ئاواتی دەخواست بەلایەوە بونایە. لە دڵی خۆیدا گوتی: نەء،

کەشتێك لەسەرخۆ و زیاد لە پێویست دەکەی و زیاد لە پێویستیش تیایـدا دوا بکەوی، ناشێ چاوەڕێی ئەوە بیت خەڵکەکە لەوێ مابن، هەموو یان ڕۆیشتوون و خۆشـــخوانیش بـــڵاوەی لێکـــرد و تۆشـــی وا بـــە تـــەنیا لەگـــەڵ خانـــە خوێکەتداماویتەوە.

کـــەمێ بـــیری کـــردەوە: مـــن لەهـــەموو شـــتێك بێـــزارم، تەنانـــەت لـــەم گیانەڵلایەشم.

بەدەنگێکی بەرز گوتی:

- "بەراستی شتێکی ناخۆشە "

- "چییە ناخۆشی ئازیزەکەم ؟"

- "هەرشتێك مرۆڤـ بۆ ماوەییێکی دووردوردرێژ و زیاد لە پێویست بیکـات. "

تەماشای دەم و چاوی کرد کە دەکەوتـە نێـوان ئـەو و ئاگرەکـەوە، لەسـەر کورسییەك دانیشتبوو و کەمێك خۆی بۆ دواوە لار کردبووەوە، تیشکی ئاگرەکە بەسـەر ئیـسکە سـووکەکەیەوە دەدرەوشـایەوە و دەیتـوانی بەئاسـانی چـاوە خەواڵوەکانی ببینـێ، راسـتەوخۆ لـەو دیـو روناکییەکـەوە گـوێی لـە دەنگـی کەمتیارەکە بوو.

گوتی:

- "دەمنووسی، بەڵام هیلاك بووم "

- "دەتوانی بخەوی ؟"

- بێگومان، ئەی تۆ بۆ ناچی بخەوی ؟

- "حەز دەکەم لەگەڵت دانیشم "

لەژنەکەی پرسی

- "هەست بە هیچ شتێکی سەیر ناکەیت ؟"
- "نەء ، بەڵام نەختێ خەواڵووم "
گوتی:
- "کەچی من هەست بە شتێکی سەیر دەکەم".
لەو ساتەدا هەستی کرد دووبارە مەرگ لێی نزیك دەبێتەوە و گوتی:
- "دەزانی تەنها شتێك لە دەستم نەدابێ خۆتێ هەڵقورتاندنە"
- "تۆ هیچ شتێکت لەدەس نەچووە، تۆ لە هەموو ئەو پیاوانەی بەدرێژایی تەمەنم ناسیومن تەواوتر و کاملتری"
گوتی:
- "وەی خوایە ئەم ئافرەتە چەندە نەفامە، ئەمە چییە دڵت وات پێ دەڵێ؟ "

چونکە هەر لەو ساتەدا مەرگ هات و سەری نایە سەرقەرەوێڵەکە، دەیتوانی هەست بە هەناسەکانی بکات.
بە ئافرەتەکەی گوت:
- "هەرگیز بڕوا بەهەقایەتی ئەم داس و کەللە سەرە نەکەی. لەوانەیە مەرگ لە دوو پۆلیسی پایسکل سواردا یان لە باڵندەیێکدا بێتە دی، لەوانەشە لۆزێکی فشی وەك لۆزی کەمتیاری هەبێ ".
واخەریکە بەسەر لەشیا هەنگاو دەنێ، بەڵام هیچ شێوە و سیماییێکی نەبوو، تەنها بۆشاییەکی پڕ دەکردەوە و هیچی کە.
- "پێی بڵێ بابڕوا"
بەڵام لە جیاتی ئەوەی بڕوا کەمێکی دی هاتە پێشەوە.
پێ ی گوت

- "کوڕی قەحبەی بۆ گەن، هەناسەییێکی پیست هەیە".

بەڵام ئەو هەر لێی نزیك دەبووەوە، ئەوەندەی لیّ نزیك بووەوە چیتر لە توانایدا نەما یەك وشەی لەزار بێتەدەر کە مەرگ بینیی ئەم ناتوانیّ قسەبکا زیاتر لیّ ی چووە پێشەوە، ویستی بیّ قسە کردن لە خۆی دووری خاتەوە، بەڵام ئەو هەر بەسەر لەشیدا دەهات تا بە تەواوی سواری سنگی بوو. لەو کاتەی مەرگ خۆی بەسەریا دابوو نەقسەی بۆ دەکرا و نەجووڵە.

گوێی لیّ بوو ئافرەتەکە گوتی:

- "بوانا خەوی لیّ کەوتووە، قەرەوێلەکەی زۆر لەسەرخۆ هەڵبگرن و بیبەنە ناو ڕەشماڵەکە"

توانای ئەوەی نەبوو پێی بڵیّ مەرگم لیّ دوور خەرەوە، بە جۆریّ سواری سنگی ببوو تەنانەت نەیدەتوانی هەناسەش بدات، بەڵام کە قەرەوێڵەکەیان هەڵگرت هەموو شتێك تەواو بوو و قورساییەکەی سەر سنگی نەما.

زۆری پیّ نەچوو بەیانی دا و گوێی لە گرمەی فڕۆکەکە بوو، لەپێشدا زۆر بچووك بوو دوایی بە بازنەییێکی پان خولایەوە و خزمەتکارەکان دەرپەڕینە دەرەوە ونەوتیان بەسەر دارەکاندا کرد و پووشیان خستە سەرو ئاگریان تیّ بەردا. لە هەردوو سەری زەویە تەختەکەوە دووگڕی گەورە بەرز بووەوە و شنەبای بەیان بەرەو سەربازگەکەی پاڵ پێوە دەنان.

فڕۆکەکە دووجاری دی، بەڵام ئەمجارەیان بەنزمی، خولایەوە و نیشتەوە و بەرز بووەوە وهێدی هێدی لەسەر وشکانییەکە نیشتەوە. دوای ئەوە کۆمپتونی Compton پیرەمێرد بە پانتۆڵێکی وەرزشیی فراوان و چاکەتێکی تەنکی خوری و کڵاوێکی لبادی بۆرەوە بەرەولای هات.

کۆمپتۆن گوتی:

- "ئەوە چیتە کەڵەشێرە پیر"
ئەویش وەڵامی دایەوە
- "برینەکەی قاچم لێی پیس کردووم. حەزت لێیە نانی بەیانی بخۆی".
- " سوپاس، پێش تۆزێ چام خواردەوە، وەك دەزانی ئەوە (Puss Moth)[*] پەس مۆسە ناتوانم ((میم ساحیب)) یش بەرم چونکە تەنها جێی یەك کەسم هەیە. لۆریەکەشت بەرێوەیە ".
هیلین کۆمپتۆنی بردبوە پەنایێك و قسەی لەگەڵدا دەکرد، کە گەڕایەوە زۆر لە پێشتر رووخۆش و گەشاوتربوو وپێی گوت:
- "هەر ئیستە دەتبەم و دوایی دێمەوە ((میم ساحیب)) دەبەم، تەنها دەترسم ناچاربم لە (ئاروشا) بوەستم بۆ بەنزین وەرگرتن. باشتر وایە بڕۆین ".
- "ئەی چایەکە".
- "خۆت دەزانی گوێی نادەمێ "
خزمەتکارەکان قەرەوێلەکەیان هەڵگرت و بە دەوری رەشماڵە سەوزەکانا پێچێکیان پێداو بەناو تاشە بەردەکانا بەرەو خواریان کردەوە بۆ دەشتەکە، لە ئاگرەکەشیان تێپەڕاند، کە هەر چەندە پووشەکەی تەواو ببوو، بەڵام با سوور دەیگەشاندەوە، تا گەیاندیانە فڕۆکە بچکۆلانەکە. بەئاسانی بۆیان نەخرایە ناو فڕۆکەکەوە، بەڵام کە بردیانە ژوورەوە لەسەر کوشنە چەرمەکەپاڵ کەوت و قاچی لە پشتی کوشنەکەی کۆمپتۆن گیرکرد. کۆمپتۆن فڕۆکەکەی خستە ئیش و خوا حافیزی لەهیلین و خزمەتکارەکان کرد، کە گرەگرەکەی زیادی دەکرد و دەبووە

* Puss Moth مێروویێکی ئەوروپیی ناسراوە، بەڵام لێرەدا دروشمێکی بچکۆلانەیە بەسەر ئەو فڕۆکەیەی کۆمپتۆن لێی دەخورێ. و.ع

ئەو گرمە کۆنەی پێی. ئاشنا بوو فڕۆکەکە ڕۆیشت و کۆمپی [*]هەوڵی دەدا خۆی لە شوێنی بەرازە کێویەکان لابدا.

دەنگی بەرز بووەوە و لەگەڵ دوا جووڵەیدا بەسەر ئەو بۆشاییەی ئاگرەکانی لێك جیادەکردەوە بەرز بوەوە، لەو کاتەدا هەموویانی بینی وەستا بوون و دەستیان ڕادەتەکاند، سەربازگری لێوار بانەکەشی دی وردە وردە لەبەر چاو تەخت دەبوو و دەشتەکەشی لە دوورەوە پان و فراوان دەهاتە پێش چاو.

چاوی بە پنچك و دەوەنەکان کەوت لەگەڵ زەوییەکەدا تەخت ببوون و شوێن پێی نێچیرەکانی پێوە دیاربوو، لەسەرخۆ بەرەو گۆمە وشك هەڵاتووەکان کشابوون.

ئاوی وای بینی لەوەو پێش هەر نەیدیبوون، تەنها پشتەپانە بچکۆلەکانی کەرەکێوییەکانی بەدی کرد، سەری گاگەلە ((جنۆ[*])) کان کە بەسەر دەشتەکەدا ملیان دەنا لە خاڵی گەورە گەورەی دەکرد، بەڵام ئەمانە هەموو کە سێبەرەکەیان پێ گەیشت پەرت و بڵاوبوونەوە، تا بچووك دەبوون وردە وردە بەنەرمەغار دەجووڵانەوە.

دەشتەکەش تاچاو بڕکات پان ببووەوە و زەردەییێکی بۆری دەنواند، لەبەر دەمیشتا کۆمبیی پیرەمێردت بە چاکەتە خوریە تەنکەکە وکڵاوە لبادە بۆرەکەیەوەت لێوە دیاربوو، لەدواییدا گەیشتنە سەر بانەکان و جنۆکانیش بەدوا شوێن پێیەکانی پێشووی خۆیاندا سەردەکەوتن.

---

* کۆمپی Compye نازناوی کۆمپتۆنە.

* جنۆ: جۆریکە لە مانگاکێوی، کلکی وەك کلکی ئەسپ وایە.

پاشان بەسەر شاخەکانا فڕین، لاپاڵـەکانی تیـژ لێـژ ببـووەوە و دارسـتان دایپۆشیبو و پڕ بوو لە دار حەیزەرانی ڕەق.

ئەوجا سەرلە نوێ دارستانە چڕەکەیان لی ٚوەدەرکەوت، کـە تێیـان پەڕانـد، بانەکان وردە وردە لێژدەبوونەوە دەشتێکی دیکەیان لێ دەرکـەوت، دەشـتێکی گەرمی سوورباو، گەرمییەکە فڕۆکەکەی لەراندەوە و کـۆمپی ئـاوڕی دایـەوە بزانێ تا چ رادەیەك بەرگەی ئەم گەشتە دەگرێ و لەبـەر دەمیـشیانا هێـشتا کۆمەڵە چیاییێکی دیکەی بۆر مابوو. لەباتی ئەوەی بۆ ئارۆشا بڕۆن بەلای چەپا بایان دایەوە، دیاربوو هێشتا بەنزینیان مابوو، کە تەماشاییێکی خوارەوەی کرد هەورێکی مێخـەکی بینـی بەسـەر زەوی و نـاو هـەوادا بـڵاو ببـووەوە وەك سەرەتای بەفرەکە لەگەڵ بۆرانێکی ناکاودا دەبارێ و نازانی لە کوێوە هاتووە، لە دواییدا بۆی دەرکەوت کە ڕەوە کوللەیە و بەرەو باشوور دەڕۆن.

پاشان، لەوە دەچوو رووەو ڕۆژهەڵات بڕۆن، تـاریکی داهـات و لەهـەموو لاییێکەوە کەوتنە ناو رەشەباو بارانەوە، باران وا بە لێزمە دەباری وایان دەزانـی بەناو تاڤگەدا دەفڕن. کەمێکی پێچوو لەو تاریکییـە دەربـاز بـوون و کـۆمپی ئاوڕی دایەوە زەردە خەنەییێکی کرد و هێمای بۆ شتێ کرد. لەپێشیانەوە تـەنها لووتکە چوار گۆشەکەی کلیمانجارۆی دەبینی، بەقەدەر ئەم دنیایە پان و مەزن و بڵند و لەرووی هەتاوا بە شێوەیەکی باوەڕ پێ نەکراو دەبریسکایەوە.

ئەو سابۆی دەرکەوت کە بۆ ئەوێ دەچوون. لەو ساتەدا ناڵەی کەمتیارەکـە نەما، بەڵام لەژێر پەردەی شەودا دەنگێکی مرۆڤانەی زۆر سەیری لێوە دەهات وەك دەنگی گریان، کە ئافرەتەکە گوێی لێی بوو هێشتا خەو بەری نەدابوو و ئەم دیو و ئەو دیوێکی کرد، لەخەویا لەماڵەوە بـوو لـە Long island شـەوی

پێش دەرکەوتنی کچەکەی بوو لەسەر شانۆی ژیانــە کۆمەڵایەتیــە گــشتییەکە، بەهەر جۆرێك بێت، باوکیشی لەوێ بوو، لەڕادەبەدەر وشك ومۆن بوو.

پاشان دەنگی کەمتیارەکە ئەوەندە بەرز بووەوە لەخەو ڕایچڵەکاند،ماوەییێك نەیزانی لەکوێیە و زۆر ترسا، دوایــی دەســتی دایــە لایتێــك و تیــشکەکەی ئاڕاستەی قەرەوێڵە سەفەرییەکە کرد کە دوای خەوتنی هاری بردبوویانە نــاو ڕەشماڵەکەوە. چاوی بەلەشی کەوت لــەژێر کوللەکــەدا، بــەڵام قاچــی لیّ درێــژ کردبوو و بەلاییێکی قەرەوێڵەکەدا شۆڕ ببووەوە و لە فافەکانی کەوتبوونە سەر زەوی، توانای تەماشای کردنی نەبوو و هاواری کرد.

- "مۆڵۆ ! مۆڵۆ ! مۆڵۆ !"

دوایی گوتی:

- "هاری ! هاری ! "

پاشان دەنگی لیّ بەرز کردەوە و هاواری کرد

- "هاری ! تکایە ! ئۆە هاری "

نەوەڵامی دەسکەوت و نەگوێیشی لە هەناسەی بوو.

لە دەرەوەی ڕەشماڵەکە کەمتیارەکە ئەو دەنگە سەیرەی لێوەهات کە پێــشتر لەخەوی هەڵساند، بەڵام ئەم نەیتوانی گوێی لیّ بیّ چــونکە دڵــی زۆر بەتونــدی لێی دەدا.